

SPEJDER JUL 1967

EN UFORGLEMMELIG JULEAFTEN

AF J. B. LEER ANDERSEN · ILLUSTRERET AF GERDA RYDAHL

Da jeg var dreng, boede jeg i Skagen. Jeg oplevede her en juleaften, som jeg aldrig har kunnet glemme. Det var i 1924, og jeg var 14 år dengang.

Juleaftensdag begyndte det at sne ved middagstid. I løbet af eftermiddagen tog det til både med blæst og sne, så vi kom ikke i kirke juleaften. Det plejede vi ellers altid, men vejene blev hurtigt næsten ufremkommelige.

Vi skulle tilbringe juleaften hos nogle nære slægtninge, som boede kun ca. 100 meter fra mit hjem. For at komme derhen måtte vi over en åben mark. Vi fik godt med tøj på og vadede så ud i knæhøj sne. Jeg husker endnu tydeligt, at vi blev »slået ud af kurs«, fordi

det blæste så voldsomt. Selv om vi så at sige lænede os mod blæsten, blev vi tvunget til at passere det åbne område i en stor bue.

Allerede sidst på eftermiddagen blev togforbindelsen til byen afbrudt, fordi sporene var blokerede af sne.

En mand blev sendt ud fra stationen for at søge at få ordnet nogle sporskifter. Der gik flere timer, inden han kom tilbage, og man var bange for, at han skulle være omkommet. Det var han dog ikke. Men på vejen ud havde han fået øje på en mærkelig, næsten tilsneet bylt, som lå på grøftkanten. Han anede uråd og arbejdede sig frem gennem sneen og fandt her en mand, der var halvt

begravet i sneen. Jeg kunne godt opgive hans navn, for manden var vort postbud gennem hele min barndom. Han boede et stykke uden for byen i et hus på heden. Efter en lang og travl dag var han på hjemvejen segnet om af udmattelse i snestormen og lå nu her og var døden nær. Nu blev han heldigvis fundet og hjulpet hjem.

Som timerne gik, blev vejret værre. De gamle fiskere erklærede siden, at det ikke blot var en forrygende snestorm. Det blev til orkan.

Den aften strandede et skib på Grenen. Det var en damper ved navn »Hjortholm«. Strøm og uvejr havde kastet den ind på revet, skønt man ellers havde søgt

at sikre sig ved at lægge kursen mod nord.

Også i et sådant »Herrens vejr« – og selv om det er juleaften – går der strandvagt på vestkysten. Den gamle fisker og redningsmand Peter Svendsen havde vagten på Grenen den aften. Han opdagede gennem snetykningen, at der blev opsendt nødraketter et sted derude på revet. Straks begyndte han at gå mod Skagen fyr for at alarmere redningsbåden, men det tog ham en stiv klokke time at nå frem gennem snestormen.

Og så måtte de altså afsted – redningsfolkene – fra juletræer, familieidyl og lune stuer, mens kone og børn blev tilbage. Vor genbo var netop blevet rednings-

mand. Det blev hans første tur. Hans børn var mine legekammerater. Det er vist ikke svært at forestille sig, hvordan de havde det den juleaften og nat.

Der gik mange timer. Først hen under morgen kom redningsbåden igen i land. Men da var også hele besætningen reddet – alle tyve – lige fra skibsdrengen til kaptajnen og hans kone. Helt udmattede havde de været, da de sprang ud med en redningsline om livet. Ja, skibsdrengen ville ikke springe. Han måtte kastes ud i bølgerne og hales over i redningsbåden.

Så udmattede var de, at redningsmandskabet frygtede, at de skulle omkomme af træthed og kulde i den åbne båd, inden de nåede land. Derfor tog de en beslutning, som har gjort denne redningsdåd berømt frem for mange andre.

Fra Skagens Gren strækker sig et flere kilometer langt rev ud i

havet. Her slår havene sammen, og i en storm fra nordøst rejser skumsprøjterne sig ofte ti-tyve meter op i luften. Det ville tage lang tid at sejle udenom revet. Så tog redningsmandskabet den dristige beslutning at sejle tværs igennem dette kogende hav af brådsøer med den lille åbne båd. De kom helskindede fra det og slap frelst i land.

Siden hen fik de alle redningsmedailler. For det var en dåd, der her var øvet. Desværre fik nogle af dem tillige et knæk for livet. En af de stoute mænd, som i årenes løb havde været med til at redde over 200 mennesker, kom aldrig ud at sejle mere. Han døde et par år efter som følge af det, han havde været ude for i denne nat.

Det var mærkeligt at vågne julemorgen. Stormen havde lagt sig, og solen skinnede. Vi gik op på bakkerne bag vort hus. Herfra

kunne vi se masterne af »Hjortholm« rage op over de yderste klitter ude på Grenen.

Senere tog vi derud. Det var mærkeligt at stå på stranden i det stille solskin og tænke på alt det, der var hændt denne nat. Og de var blevet reddet alle. Vort gamle postbud, som havde ligget ned-sneet derud på grøstekanten, og alle de ukendte derude fra vraget. Jeg tror ikke, jeg har holdt nogen jul siden, uden at det, vi oplevede i julen 1924, har været i mit sind. Det var jo ikke en idyllisk juleaften – men en uforglemmelig.

Uforglemmelig – nok også fordi den lod en dreng ane og forstå lidt om, hvad julen egentlig er: Ikke idyl – men frelse. Redning for alle dem, der er gået i »grøften«, for dem, der er ved at fryse ihjel i denne verden og for alle dem, der er i »havsnød«.

Nogle tror, at livet bare er som et lille gadekær, hvor vi sagtens

selv kan bunde og klare os i land. Men den dag det går op for os, at livet er noget meget større, både dejligere og farligere, da bliver der en egen glæde og glans ved at holde jul; da lytter man for alvor med taknemmelig glæde til ordene: »Eder er i dag en frelser født«. Redningsmanden er kommet. Vi er ikke alene på vraget. Der er håb for os.

*

Kaptajnen på »Hjortholm« blev ved med at komme tilbage år efter år, ja, hvert eneste år, så længe han levede, kom han for at mødes med sine redningsmænd. Han kunne ikke glemme dem og det, de havde gjort for ham og alle hans i den nat. Han syntes åbenbart ikke, han kunne blive færdig med at takke sine redningsmænd.

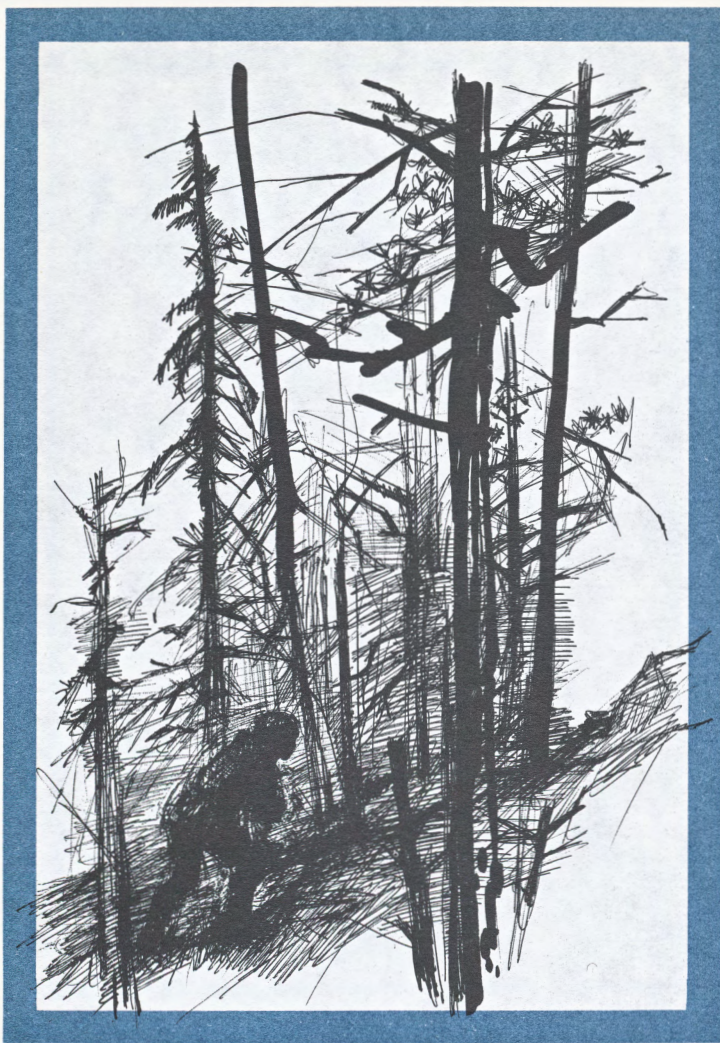
Det kan vi vist heller ikke, når det rigtigt går op for os, hvad det var, der skete julenat.

AF ROBERT FISKER

ILLUSTRERET AF MAD S STAGE

ELG- RYTTEREN

Henrik på Storgården løftede sine grå, buskede øjenbryn og målte Olof fra hans gule krøllehår til han slidte skindstøvler.

»Nå, så du vil ha' arbejde her på gården?« brummede han, og hans mund blev skæv og skeptisk, »hvad havde du da tænkt dig, du skulle kunne lave?«

Olof gengældte trodsigt storbondens blik.

»Det arbejde en karl tager sig på at lave!« svarede han og prøvede på at få sin stemme til at lyde så dyb og mandig som muligt, mens han knugede sin hue mellem hænderne.

»En karls arbejde!«

Henrik på Storgården lo, så det buldrede.

»Gå hjem, Olof, og æd noget mere bygrød og kom så igen engang til næste år. Vi kan ikke bruge drenge til karlearbejde her på Storgården!«

Olof dirrede i hele kroppen af indestængt harme og ydmygelse. – Seksten år var han nu snart – dagen efter helligtrekonger! – Skulle han ikke kunne gøre et stykke arbejde så godt som nogen!

Han var gået til Storgården med de bedste forhåbninger, og nu var det hele styrtet i grus af storbondens hånende latter og smædende ord.

Gammelfar derhjemme ville blive godt ked af det, når han nu kom hjem og fortalte om det magre resultat af sin gang til Storgården.

Lige siden det trange år 1812 havde der været hårde tider i bygden og ikke mindst da i de hjem, hvor man i forvejen havde mas med at få livet til at gå blot så nogenlunde skikkeligt. Sult og sygdom havde taget Olofs mor og lille Marit, og Gammelfar havde måttet holde hus, mens Olof og hans far tog sig af at bjerge føden.

Syv år efter moderens død, fandt hans far døden oppe i fjeldet som et af Troldbjørnens mange ofre.

Olof gik ad den smalle, snedækkede sti ned mod bygden, der lå under ham med røgen bølgende op fra skorstene og taghuller. Et stykke ude glimtede solen i fjorden, som frosten endnu ikke havde fået lagt til med is. Oppe over

det hele stod storskoven med sin mørke mur af snestænkede fyrre. Deroppe havde hans far kæmpet sin sidste desperate kamp mod Troldbjørnen.

Olof blev stående et øjeblik og stirrede opad og fik en sær og uklar følelse af, at det også blev et sted deroppe, hans egen skæbne skulle blive afgjort.

Gammelfar sad ved ildstedet og stegte fisk. Han drejede sig halvt omkring og kastede et sammenknebt og ransagende blik på Olof, hvorpå han med et skuffelsens snøft atter vendte sig mod fiskene på panden.

»Ragnhilds Ola var herinde, lige efter at du var gået!«

»Nå, hvad ville han?« Olof tog brød og mælk frem og satte på bordet.

»Han havde set elg oppe i Sortmosen tidligt i morges!« Gammelfar spurgte ikke ud om resultatet af besøget hos Henrik på Storgården. Han og Olof kendte hinanden så meget, at de kunne spørge og svare uden ord.

Olof følte ikke trang til at fortælle mere, end tavsheden fortalte. – Ikke brug for drenge! – Henriks ord med al deres sviende hån hang ham endnu i ørerne. Han knyttede næverne og kneb læberne hårdt sammen. Han skulle dog ligegodt ved lejlighed vise den hovne storbonde noget andet!

Da de havde spist deres stegte fisk og brødet, tog Olof bøssen ned fra væggen og satte sig til at se den efter.

Gammelfar gned sig om munden med ærmet, gryntede tilfreds og gik ud i huggehuset for at kløve brænde. Her stod han endnu og arbejdede, da Olof kom forbi med bøssen over skulderen og jagtkniven i bæltet. Olof standsede op og råbte ind gennem dørgabet.

»Du skal ikke vente mig, før du ser mig!«

Gammelfar rettede sig op og støttede sig til øksen.

»Gå du kun, min gut, og Gud være med dig!«

Endnu inden han havde udtalt sit gode ønske, greb hans knoklede næve om et nyt stykke brænde og hev det på blokken.

Gammelfar havde netop fået kløvet så meget brænde, han fandt nødvendigt, og stod med favnen fuld for at bære det ind til ildstedet, da Ragnhilds Ola kom farenede og stakåndet spurgte efter Olof.

»Olof? – Han er gået på fjeldet!« svarede den gamle og så på Ola med et mylder af spørgende ryn-

ker i sit furede ansigt, »hvad er der løs?«

Ola spærrede øjnene op og gispede efter vejret.

»Er – han gået på fjeldet? – Jamen, den er jo deroppe! – Troldbjørnen, mener jeg! – Tore er lige kommet hjem. Han sagde, at han havde set dens spor i nærheden af Sortmosen!«

Den gamles ansigt blev endnu mere rynket. – Sortmosen! – Det var i Sortmosen, at Troldbjørnen havde taget Olofs far!

»Henrik på Storgården er ved at samle folk. – De går op for at finde den endnu i dag!« gispede Ola, – og væk var han.

*

Olof var slået ind på en smal sti, der snørklede sig stejlt op gennem den snedækkede småskov. Da han nåede de første træer i storskoven, standsede han og vendte sig om.

Heroppe fra havde han et frit udsyn over bygden og dalen. Hans blik standsede ved kirken. Der stod en klynge mænd ved klokkestablen. Det kunne se ud, som om der var et eller andet i gære! – Nu kom der flere mænd til. – De bar allesammen våben! – Elgtyren! – Ja, de skulle selvfølgelig ud efter elgtyren! – Ragnhilds Ola havde sikkert plapret nyheden ud over hele bygden!

Han drejede brat om på hælen og forsvandt med lange skridt ind mellem fyrreterne.

Nu gjaldt det om at komme først på sporet!

Solen faldt i tynde striber på den sneplettede skovbund. Et par tjurer fløj op og forsvandt bag træerne, inden Olof nåede at få bøssen til kinden. Han gik videre med endnu større årvågenhed. Måske var det godt nok, han ikke havde fået lejlighed til at skyde på de tjurer. Det var jo større vildt, han var ude efter, og elgen skulle nødig blive skræmt bort af et skud på en fugl!

Han fandt dyrets spor ved udkanten af Sortmosen. De vældige kløve havde trådt deres tydelige mærker i sneen. Han bøjede sig over dem. De så ikke ud til at være ret gamle. Der lå endnu oprevet, løs sne og jord i dem. Han blev varm i kroppen af iver, mens han fulgte sporene ind over mosen gennem småskov og krat.

Jagtfeberen havde fået tag i ham. Krumbøjjet travede han af sted gennem sneen, standsede op nu og da og så sig spejdende om, lyttede og gik videre.

Hele dagen fulgte han sporet. Tabte det et par gange, men fandt det igen. Glemte tid og sted, til solen farvede himlen flammende rød og selv stod som en kugle af ild bag fyrrestammerne.

Skulle han give op og –? – Netop som tanken om at opgive var ved at formes, fik han øje på elgtyren. Det store dyr stod i en lavning og skrabede sneen bort med klovene for at komme ned til det tørre, halvvisne græs nedenunder.

Vinden var imod ham. Han var kommet ind på dyret fra den rigtige side! Langsomt sneg han sig nærmere.

Et mægtigt dyr var det. – Aldrig før havde han set så stor en tyr. – Der kunne blive kød nok til hele vinteren. Og så æren ved at have fældet så stor en elg!

Nu måtte han se at slippe over til birkekrattet derovre. Der ville han bedre kunne komme dyret på skudhold! Det tog tid. Det måtte gøres varsomt. Hele den lange jagt ville være spildt, hvis dyret blev skræmt. Endelig var han inde i birkekrattet. Her ville han kunne få et godt skud. Han undersøgte omhyggeligt bøssens lås og ladingen, lagde sig på knæ og tog sigte. Skuddet drøede gennem skovens stilhed, og ekkoet løb videre ind mellem stammerne.

Elgtyren rettede sig op i et spring og satte i løb, standsede så og sank sammen i et snøft.

Olof slængte bøssen over skulderen og trak jagtkniven af skeden, mens han løb hen mod dyret. Han skrævede over tyrens vældige nakke for at være sikker på at kunne føre det afgørende stød med kniven rigtigt.

I det samme rystede elgen sig, rettede sig op i et spring, krummede ryg og slog med kroppen for at blive sin rytter kvit, men Olof hagede sig fast af alle kræfter. Hvis han mistede sit tag og faldt af, ville han ynkeligt omkomme under tyrens skarpe klove!

Det store dyr gjorde endnu nogle halsbrækkende hop, opgav så at slippe af med sin byrde og satte i trav ind over mosen. Grene fejede og svirpede Olof i ansigtet, og han måtte klemme knæene ind mod dyrets sider for ikke at glide ned fra sit høje sæde. Hans arme, hans ben, hele hans krop var et bundt af arbejdende og spændte muskler.

Ville han slippe fra dette ridt med livet i behold? – Hvor længe kunne dyret vel blive ved at trave med den kugle i kroppen? – Han

knugede fingrene om jagtkniven, men han turde ikke løfte hånden med kniven! – Og nu – nu sprang elgen over noget lavt birkekrat! – Han klamrede sig fast med alle sanser samlet om det ene bare at holde sig fast, – og kniven fløj ud af hans hånd!

Elgen var nået til et sted, hvor elven spærrede den vej videre frem. – De var nået ud af Sortmosen. Dyret standsede med et ryk og stejlede på kanten af den bratte skrænt til kløften, i hvis bund elven brusede af sted. Olof lukkede øjnene. Nu var det forbi! Dyret ville styrte sig ud over skrænten!

Nej da! – Elgtyren snurrede rundt og løb tilbage, ind gennem mosen. Midt på en lysning standsede den med et ryk. Olof blev slynget fremad. Hans hoved ramte tyrens svære gevir. Det rungede og kimede for hans øren, og skov, sne, elg og alt blev borte i en regn af gnister.

Dyret stod stille! – Olof rystede hovedet og blinkede vantro med øjnene. – Dyret stod stille, – og få skridt foran det stod en kæmpe af en bjørn. – Men hvad var dog det? – Der henne stod en mand med en bøsse ved kinden – Henrik fra Storgården! – Og der – kun få skridt fra Henrik – stod Tore, – og der. – Mændene fra bygden! – Og kæmpebjørnen foran ham – måtte være Troldebjørnen!

Elgtyren stampede i jorden med sine forklove og stirrede på sin nye modstander med blodskudte øjne og fråden skummende om mulen. Bjørnen havde rejst sig på bagbenene og nærmede sig med de frygtelige forlabber fægtende i luften foran sig.

Olof slap sit tag i elgens pels og lod sig glide ned. Endnu mens han tumlede gennem sneen, hørte han larmen, da de to skovkæmper tørnede sammen, så blev det hele overdøvet af skuddene. Han fik sin bøsse fra skulderen, rystede sneen af den og begyndte at lade med øjnene skiftevis på de to kæmpende dyr, på mændene og på sit våben.

Hans fingre gravede i kuglepungen efter sølvknappen. Den knap, som han altid havde med på jagt for det tilfælde, at han skulle træffe på Troldebjørnen, hans faders banemand. – Ikke nogen rigtig bjørn, men et fortrollet bæst, som ingen almindelig blykugle ville bide på. – Nej, en sølvknap måtte der til, – en

knap fra hans faders søndagsvest, den skulle fælde Troldebjørnen! – Og han skulle sende sølvknappen af sted! – De andre kunne skyde med bly, alt det de ville! Gammel-far havde ret. Troldebjørnen kunne kun fældes med en sølvknap!

En af mændene på den anden side af lysningen råbte noget. – Det var vist Henrik fra Storgården! – Olof hørte kun stemmen, ikke ordene. Hele hans sind og al hans opmærksomhed var samlet om det ene – at få ram på den bjørn, der dræbte hans far!

Elgtyren havde trukket sig nogle skridt tilbage og stod og virrede med sit store hoved, mens bjørnen atter rejste sig på bagbenene for at gå til et nyt angreb.

Bøssen var lammende kold at holde mod kinden, men det var som om kulden gav den nødvendige ro til sigtet. Olofs finger krummede sig om aftrækkeren.

Endnu inden røgen fra skuddet var trukket bort fra bøssepipen, tumlede Troldebjørnen omkuld og blev liggende i den optrampede sne, og næsten samtidig segnede elgtyren om, udmattet til dø-

den af blodtab og anstrengelse.

Olof måtte støtte sig til det nærmeste træ. Han orkede end ikke at tørre sveden af panden. Han kunne bare stå der og stirre på de to store dyr. Folkene fra bygden samlede sig om Troldebjørnen. Olof så dem som skygger, der dækkede for hans udsyn til bjørnen. En af flokken skilte sig ud og kom over mod ham. Det var Henrik fra Storgården.

»Man kan vist ærligt sige, at det, vi så her i mosen i dag, vil leve i bygden, så længe den står!«

Henrik standsede foran Olof og lagde hånden på hans skulder.

»Jeg tager mine ord i mig igen, Olof. En elgtyr og en fortrollet bjørn på samme jagt, det kan ingen, jeg kender, hamle op med!«

Olof nikkede uden helt at være klar over, hvorfor han nikkede. Han kunne ikke helt samle alt det skete i sig! Han trykkede hænder med Tore og alle de andre og hørte Henrik snakke om julegilde og fest på Storgården, mens de bar elgen og Troldebjørnen ned fra fjeldet i det flakkende skær fra Tores fakkell.

REKLAMENS MAGT

AF »BØLLE«

ILLUSTRERET
AF THORA LUND

Penge,« sagde min gamle søde farmor, »det er noget man har, og det er *ikke* noget, man taler om.«

Farmor er så gammel, at jeg synes, der står eventyrglans omkring hende, og det er de særeste ting, hun synes, man kan og man ikke kan, – man kan tale om og slet ikke kan tale om. Derfor vil jeg ikke sige, hun ikke interesserer sig for nutiden; hun synes f.ex., at det på en måde er udmærket med mit »spejderi«, især når vi laver husflid og den slags. Men en dag havde jeg siddet i hendes stue og talt om, at vi måtte altså gøre noget i Mågepatruljen for at få penge i kassen, – og så var det, hun forklarede mig dette med penge, som »man har« og »ikke taler om«.

Jeg undrede mig lidt, for jeg syntes, der ville blive mærkeligt stilfærdigt ved selskabeligheder

hjemme, hvis ikke alle voksne talte om idiotiske skatter, tvungen opsparing, oms og moms og afgifter og lønninger og hvad-ved-jeg. Det sagde jeg til farmor, og så snerpede hun gammelkone-munden sammen på den søde, sjove måde, som jeg udmærket godt ved betyder, at hun synes, jeg har ret, men ikke ti vilde hestes trampen over hendes lille nettede krop ville få hende til at indrømme det!

Og sandheden var jo dog også, at i Mågepatruljen kunne vi hverken få telte eller redningsreb ved at tie stille og mene, at penge var noget, man havde og ikke talte om. Ja, vi kunne jo bare se ned i den cigarkasse, vi havde, den var aldeles tom, hvadenten vi talte om det eller ikke!

Altså måtte vi finde på noget, og skal man finde på noget sjovt,

må man som oftest tale om det.

De andre patruljer i troppen syntes at leve fedt af bøder, af den slags bøder, hvor medlemmer betaler for at komme for sent, for ikke at melde afbud – og uha-uha for at sige et bandeord. Men er det ikke umoralsk at jo sløjere en patrulje er, des tungere er dens kasse?

Det syntes altså vi, og derfor bestemte vi os til hellere at nasse på den almindelige julevelgørenhed på torvet. I vores by har vi det nemlig sådan, at der et par søndage før jul tændes et byens juletræ på torvet. Frelsens Hær spiller, rare damer går rundt med bøsser, manden med juletræerne åbner sin handel osv. Nu er det så heldigt, at Bettinas have netop når ud til det torv, og vi kunne få lov at lave udsalg i haven. Det var jo alle tiders idé! Og så fik vi

travlt. I lang tid tegnede og klippede vi julekort, vi broderede bogmærker og lavede filtklip til tændstikæsker.

Og i dagene før dagen lavede vi juledekorationer, som man jo nu engang først kan lave i sidste øjeblik, da nålene ellers falder af grankvistene, og leret slår revner. Vi var så indsmurte i harpiks, at vi næsten ikke kunne vikle os ud af lagnerne om morgenen. Man kunne jo også først polere røde æbler i sidste øjeblik og binde røde bånd i dem og en enkelt grankvist. Og i sidste øjeblik fandt en på, at vi skulle bage honninghjerter og dekorere dem med glasur, og det skal man ligesom have lidt øvelse i, kan jeg godt fortælle, hvis De ikke véd det, så *det* tog altså også sin tid.

Nu er det sådan, at Tuts far er en af byens store handelsfolk, og

det er jo derfra, hun har sit talent og sin viden. Så da dagen nærmede sig, sagde hun: »Far siger selv, at det er ikke nok at have varer, man må også reklamere for dem.« Pias far er redaktør, så hun lovede at gøre sit til, at annoncen skulle komme gratis i avisen. Vi havde alle så travlt, og jeg overlod bare til de to at ordne den side af sagen. Men jeg skal nu love for, jeg var lidt overrasket, da man kunne læse i avisen:

HAR DE NÆSE FOR FORRETNING?

Så besøg Mågepatruljens udsalg på torvet på søndag og få den snydt!

Vi faldt alle over Tut og Pia i det store frikvarter, men Tut, der havde forfattet annoncen, tog det roligt og sagde: »Tror I, nogen ville

lægge mærke til en annonce, hvor der stod:

»Støt Mågepatruljen, køb tændstikæsker til 1 krone og bogmærker til 2 kr. – De støtter en god sag!«

Ja, det havde vi ikke så meget forstand på. Men det skulle vise sig, at det havde hun. Alle, jeg mødte i de to dage før julesalget, sagde, at de ville komme og få næsen snydt hos Mågerne! De grinede nok af os, men på en sød måde, hvis De forstår, hvad jeg mener!

Søndag formiddag gik med at forvandle Bettinas have til uken-delighed. I træerne hang store, udklippede kløvere (hvis de da ikke faldt ned, eller vendte bunden i vejret). I et telt stod Tivilling i kridhvidt forklæde – ja, det blev

ved at være hvidt, for hun havde flere med – og solgte honninghjerter til 75 øre stykket. Og hun tog dem med tang, så »de var uberørte af menneskehånd«. Det var noget, min mor havde fundet på. Og jeg hørte senere selv vores husholdningslærerinde sige til vores regnelærerinde: »Ja, det er noget, jeg indprenter dem fra begyndelsen, rør ikke ved maden med fingrene.« Ingen tænker så på, hvordan dejen er æltet, eller hvor mange gange man rører ved et honninghjerter, der er glasur og billeder på!

I teltets anden åbning stod Gemse og solgte pigeoner til julepynt. Og Gemse er forfjumsret på sådan en sød måde – hvis De stadig forstår, hvad jeg mener – folk synes, hun er så sød, lidt hjælpeløs eller hvad. Så hvis hun ikke kan regne og siger »2,50« i stedet for

»1,25«, ja, så giver folk hende det, hun siger, så hun havde sidst på eftermiddagen meget mere i kassen, end hun, om jeg så må sige, på ærlig vis, kunne have.

Under to haveparasoller havde Tut og Bettina arrangeret al vor julehusflid på det bedste. Tut betog os alle ved at have tænkt på byttepenge! Storartet. Hun er født til handelsminister!

I haven er der også noget så udmærket som et lysthus, og derfra skulle Høg og Badju sælge juledekorationerne. Badju havde lovet at lave et skilt at hænge op over lysthuset, så de udmærkede købere kunne se, at også der skete der noget. Hun havde glemt skiltet hjemme, hvilket ikke undrede nogen i Mågepatruljen, da vi flere gange har oplevet, at hun også har glemt sig selv. Men hun måtte jo så flintre hjem efter det. Jeg havde

travlt med at tænde den havegrill midt på plænen, ved hvilken gæsterne – ganske gratis forøvrigt – kunne varme deres vinterkolde fingre. Jeg hørte Badju komme tilbage, og jeg hørte hammerslag og sukkede trøstet, da kirkeuret slog 2, og jeg følte, at nu var alt i orden.

Der var mange folk på torvet kort efter. Vi kunne høre gamle pastor Jensens stemme og så træet blive tændt. Frelsens Hærs orkester spillede, og der faldt sågar et enkelt snefnug, men kun et enkelt. I alt talte jeg 5.

Der var en, der prikkede mig på skulderen. Det var skoleinspektøren. Han havde også moret sig smørret over vores annonce. Nu spurgte han: »Hvad i alverden tror du, I sælger i lysthuset?«

Først nu så jeg kæmpeskiltet over lysthusdøren, det, der med røde flammebogstaver på lyseblå baggrund forkyndte:

DE KAN IKKE UNDVÆRE EN JULEDEPRESSION

Den koster kun 3 kr. og 75

Jeg kunne mærke, at han forstod, min måben var oprigtig, så han ikke ved lærermødet ville lade tvivl opstå om mine opfattelsessevner.

Der var ikke tid eller mulighed for at gøre noget ved den sag. Masser af folk kom ind i haven. I løbet af ingen tid meldtes udsolgt fra lysthuset. Det sidste honninghjerte udleveredes med en tang, og kun et enkelt, lidt nusset bogmærke var ikke solgt.

Folk forsvandt væk fra torvet,

hjem til eftermiddagskaffen og en prøvesmagning på julekagerne.

Først nu kunne jeg lidt forbitret spørge Badju: »Hvad er meningen med det skilt?«

Badju så en smule bekymret ud. »Jamen, du véd jo godt, jeg er ordblind,« sagde hun, »og derfor bad jeg lige Tut se på skiltet igår aften. Og da hun så det, grinede hun, så jeg troede, hun blev syg. Så forklarede hun mig forskellen på en dekoration og . . ja, altså, på det der på skiltet; men hun sagde, jeg måtte endelig ikke kassere skiltet, jeg skulle bare sætte det op i sidste øjeblik. Er du meget vred? Vi har jo udsolgt – selv de---, hvad de nu hedder, med de underlige sløjfer lavet af mit røde silkeskørt. Ja, vi har flere penge i kassen, end vi havde troet, vi fik.«

Jeg kan ikke udstå at være til grin, og jeg bryder mig heller ikke om, at min patrulje er det, så jeg skulle lige til at finde Tut og sige hende, hvad jeg mente om hendes reklamemetoder. Men lige før jeg fik tag i hende, kom grønthandler Olsen. »Halløj piger,« råbte han, »jeg vil give jer 25 kroner for det skilt, I har over lysthuset. Jeg vil ligegodt prøve, om det ikke også er guld værd i min julehandel!«

Ja, hvad skal man så sige? Olsen fik sit skilt, vi fik 25 kroner oven i alle de andre. Vi var så rige, så vi syntes, vi sagtens kunne putte 10 kroner i indsamlingsbøssen ude på torvet.

Hun har jo fuldstændig ret, min gamle søde farmor: penge er noget, man har, og dem taler man ikke om!

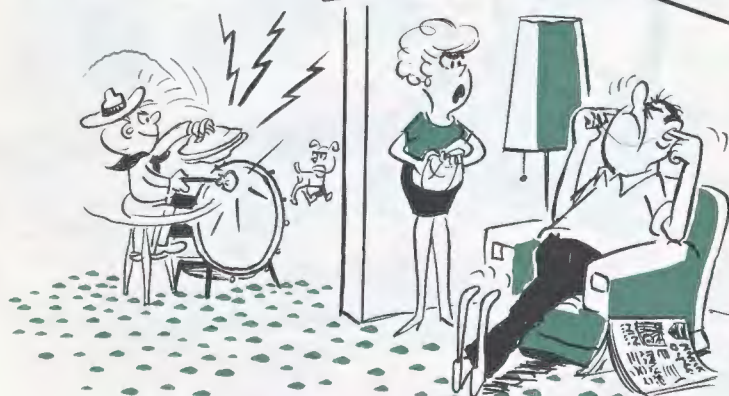

- Du kan køre os en anden søndag, far. I dag foretrækker vi at gå til spejdermøde.

SPEJDER HUMOR

Godmorgen d'herrer! Har man fået gjort dagens gode gerning...?

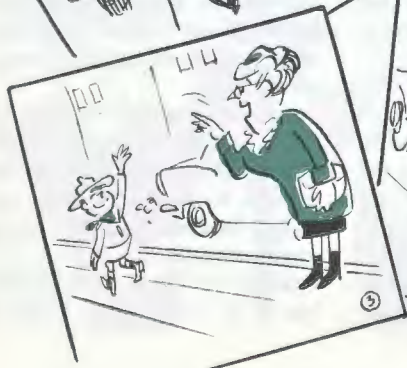
- Skab dig nu ikke sådan, - nogen skal jo slå på tromme i spejder-orkestret...

- Jamen, mor! Jeg har vasket hænder!

- Kan I se, hvad jeg sagde, piger. Man kan udmærket tænde ild med tre tændstikker.

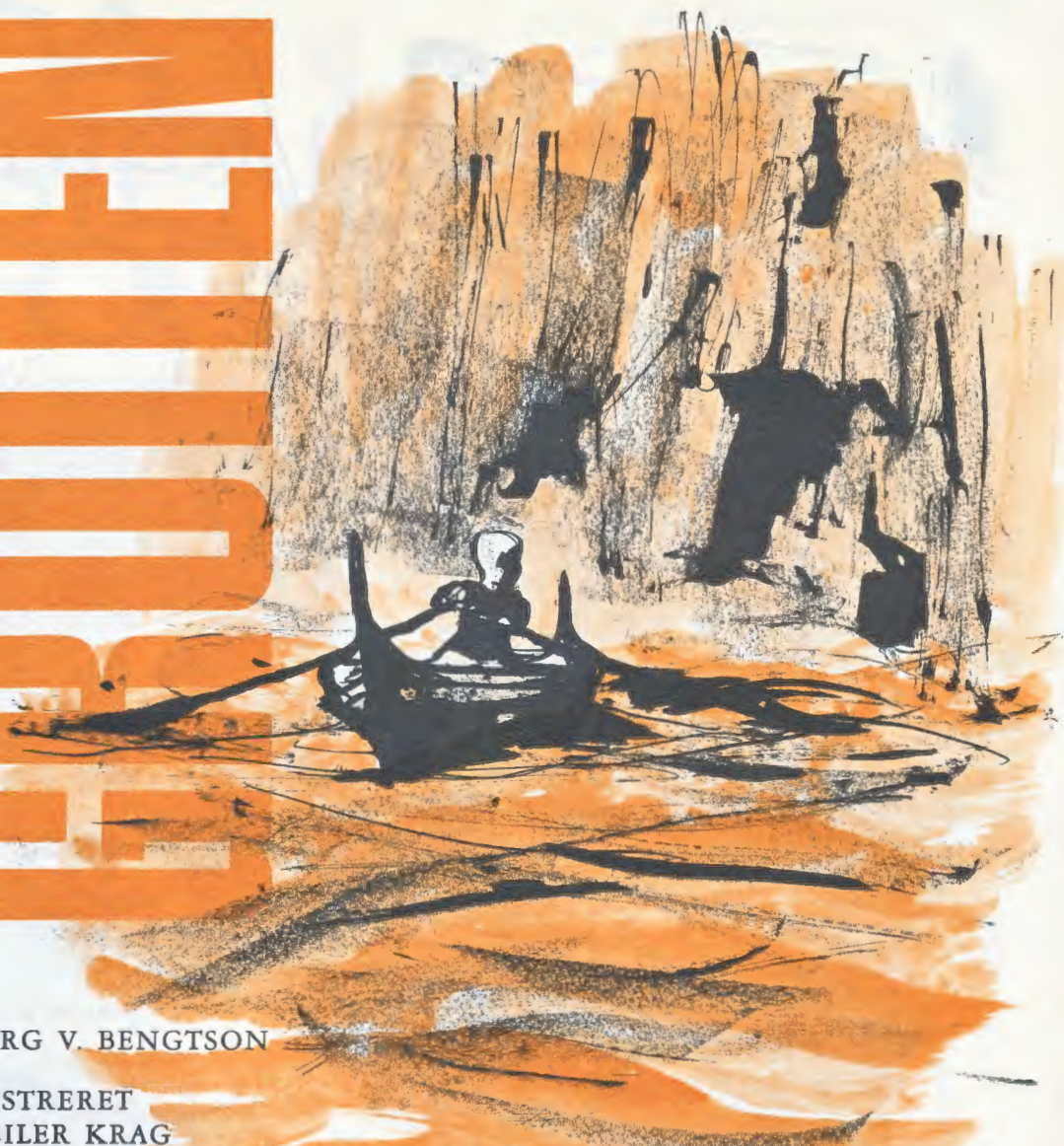

FOLHSEL

SÆLHUNDE GROTTEN

AF
GEORG V. BENGTON

ILLUSTRERET
AF EILER KRAG

Kajs far var læge på Færøerne, og når Kaj kom hjem i ferierne, var han altid sammen med sysselmændens søn Kjartan. Kaj var lille og ilter, kammeraten var stor og rolig så de supplerede hinanden godt.

En sommerdag lå drengene og snakkede sammen på en fjeldskråning. Solen skinnede fra en himmel spættet af hvide klodeskyer. Atlanterhavet gik med vældige dønninger mod fjeldvæggen under dem.

»Se der,« sagde Kaj, »det ser ud som om, der står en vandsøjle ud af hullet derhenne!«

»Ja,« sagde Kjartan, »det er Sælhundegrotten. Den sammenpressede luft i grotten får vandet til at stå som en søjle op i luften, når dønningerne trækker sig tilbage.«

»Er der sæler i grotten?« spurgte Kaj nysgerrigt.

»Nej ikke mere, men der skal have været mange, og der går

mærkelige sagn om netop denne grotte: Det er såmænd ikke så længe siden, man troede, at sæler var mennesker, der var druknet på havet.

Men een gang om året, på Hellig tre kongers aften, fik de menneskeskikkelse igen og festede i denne grotte.

En gang kom en ung fisker forbi netop på den aften; han fortøjede sin båd og listede sig ind bag en klippeblok. Han så en sæl krybe ud af sit skind og være den køneste unge pige, han nogensinde havde set. Fiskeren tog skindet og gemte det i sin båd, og da morgenen kom, så han hvordan alle skikkelserne krøb i hver sit skind og sprang i havet som sæl, men denne ene unge pige kunne jo ikke finde sit skind.

Hun græd og var helt fortvivlet, men fiskeren bragte hende med hjem og giftede sig med hende. Skindet gemte han, så han troede

hun ikke kunne finde det. Men en gang, hvor han havde været længe til havs på fiskeri, var hun forsvundet, da han kom hjem. Hun havde fundet skindet. Sagnet fortæller, at fiskeren druknede sig i håb om på den måde at møde sin elskede igen.«

»Den grotte ville jeg gerne ind i,« sagde Kaj, »måske er der noget spændende i den endnu.«

»Det skal du hellere lade være med,« sagde Kjartan, »vandet omkring grotten er fuldt af skær, og indgangen til hulen er kun fri, når ebben er lavest. Forøvrigt siger et andet gammelt sagn, at alle, der har været inde i grotten, skal dø.«

»Overtro!« sagde Kaj hånligt.

»Måske,« sagde den anden dreng overvejende, »men jeg har dog hørt min far fortælle om folk, der døde ved den grotte.«

»Pladder,« sagde Kaj stadig meget hånligt, »en dag, når mine forældre ikke er hjemme, kan vi to

jo sejle en tur hen til grotten.«

»Det må jeg ikke,« sagde Kjartan, »og tror du, du må?«

»Jeg spørger ikke,« sagde Kaj, »så får jeg da ikke nej, ved jeg.« Så talte de ikke mere om det.

*

Allerede næste dag fik Kaj sin chance, idet forældrene skulle på besøg andetsteds, og han tog en lille let robåd og begav sig ud mod grotten.

Fjorden var stille, og svage krusninger viste, at strømmen var udadgående. Men det varede ikke længe, før han mødte både dønninger og strøm og måtte bruge alle kræfter.

Lige som han mente, han var ved målet, fik han en forskrækkelse, idet båden kilede sig ind mellem et par skær. Men den næste dønning hævdede den og gjorde den atter fri.

Sådan set havde drengen mest lyst til at vende om nu, men på

den anden side var han så nær ved målet, at han forsigtigt roede det sidste stykke med og halede båden op på det flade klippeplateau foran grottens munding.

Vandet var klart, og han kunne se dybt ned til svømmende fisk og tang svajende for strømmen dybt nede. Der var ligesom tre trin op til hulen, og det var vældigt spændende nu.

Han måtte kravle på alle fire et stykke, før han var inde i selve grotten, hvor han igen kunne stå oprejst. Han havde ikke tænkt på, at der var mørkt, der var kun det lys, der kom fra den smalle indgang, så han kunne kun skimte de fugtige vægge og kunne slet ikke skønne, hvor dyb hulen måtte være. Men det måtte man vel kunne føle sig til?

Kjartan kunne have fortalt ham, at mange af den slags huler er flere hundrede meter dybe. Men som han nu følte sig frem langs

den fugtige, slimede væg, gled hans fod, og hans fald satte skred i nogle løse sten. Da han rejste sig igen, var det bælgmørkt!

Hvor var indgangen henne? Spændingen havde veget pladsen for en isnende uhyggefølelse. Drengen vendte sig for at gå den vej, han mente måtte være vejen tilbage mod havet.

Han gled nok engang, igen kom sten i skred, og han forstod på ekkoet af de faldende sten, at hulen var meget dyb.

Gik han i den rigtige retning? Hvor lang tid var der gået?

Var vandet ikke ved at stige i grottens bund?

Han var lige ved at lammes ved tanken om Kjartans ord om, at alle, der kom ind i grotten, måtte dø.

Men nej, det var overtro, og ikke skulle gammel overtro slå ham ihjel, han ville da ihvertfald slås for sit unge liv.

Han kravlede, og han gik, og lidt efter anede han en lillebitte lysstribe. Det måtte være indgangen, så var den da ihvertfald ikke helt spærret. Han skyndte sig så meget, som det nu indstrømmende vand tillod det, for han forstod tilfulde, hvad det ville betyde, om vandet steg så meget, at den smalle indgang til hulen var fyldt op. Men drivvåd og iskold nåede han ud i dagslyset, der næsten slog imod ham efter hulens mørke.

Han skulle lige til at huje sin jubel ud over at være frelst, da han så, at tidevandet havde taget hans båd, og det kunne kun være et spørgsmål om et kvarter eller tyve minutter, så ville den flade klippe, han nu stod på, være under vand!

Han så op ad klippevæggen... umuligt, den luede ud over indgangen til grotten, men der var hverken fodfæste eller noget at klatre på. Der var ikke tale om at svømme bort, for dønningerne

slog med sådan kraft mod fjeldvæggen, at han ville være knust i løbet af kort tid.

Fortvivlet gav han sig til at råde af alle kræfter.

Inde i hulen gav råbene genlyd.

Men... lød der ikke et sted fra andre råb?

Og hvad var det? Først kom én sten plumpende ned, så en anden. Hvad var det? Kaj råbte igen, så hans lunger var ved at sprænges. Var der mon mennesker over ham?

Pludseligt så han et herligt syn, et reb, der firedes ned. Men hvordan skulle han nå det? Det hang ned et godt stykke uden for klippeplateauet, han stod på. Han måtte vel springe, men hvad, hvis han ikke fik fat i rebet? Hvad, hvis den, der var oppe på klippen, ikke havde så fast et tag i rebet, at det gled ham af hænde!

Hvis, hvis, hvis? Der var ikke noget at betænke sig mere på. Han sprang for sit unge liv, fik tag i rebet, og holdt fast, mens det grønne hvirvlende vand slog sammen om ham.

Så begyndte ophalingen. Langsomt halede rebet med den tunge byrde opad. Han kom nu så vidt, at han kunne stemme fødderne mod klippevæggen og arbejde med. Godt, at han og Kjartan så mange gange havde øvet sig på den sport.

Da han nærmede sig kanten, var han så udmattet, at han var lige ved at give slip.

»Hold fast, mand!« råbte en kendt stemme, og Kjartans ansigt så ned på ham. Han holdt fast, selvom knoerne skurede blodige indtil knoglen på det sidste.

Kjartan fik et tag i hans skjorte og slæbte ham ind over kanten. Kaj lå et øjeblik bedøvet af træthed og overstået rædsel. Også Kjartan var godt forpustet. »Jeg så jeres båd ligge og vippe derude, og så kom jeg i tanke om, hvad du sagde igår.«

»Det var ikke mange minutter for tidligt, jeg kom her med rebet.« Det kunne Kaj ikke rigtigt svare på. Han ville ikke gerne tude lige nu. »Tak,« mumlede han og rakte hånden med de blodige knoer frem.

»Jå, så er det godt,« sagde Kjartan, »skal vi så se at få dig bugseret hjem, for det nytter jo ikke meget, at du reddes fra at drukne, hvis du går hen og får lungebetændelse så drivvåd, som du er.«

Og så gik de to drenge hjem mod bygden.

JUL

FLASKESKJULERE
BYGGES AF TEGNE-
PAPIR, DER RULLES
OM FLASKEN.

HATTEN ER
ET KRÆM-
MERHUS.
NÆSEN SER

SÅDAN
UD OG
LIMES
KUN
FOR
OVEN

FARVESTRÅLENDE
FLASKE-FORKLÆ-
DER PYNTER OP
PÅ FLASKERNE.
STRIMLER AF KLİ-
STERPAPIR HOLDER
FORKLÆDET FAST.

KVAST-I
JULEDAN
VÆRE EN
HAN SKAL
NÅR MUS
TER ALLE
SOMME
KOSTEN

ØNSKESEDDER

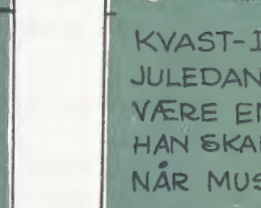
En farvelade
en skolebørn

SMÅ DUKKER AF
TEGENPAPIR. DE KAN STIKES
NED I TÆNDSTIKESKENS SKUFFE.
BEVÆG DUKKERNE MED PEGE-
FINGEREN

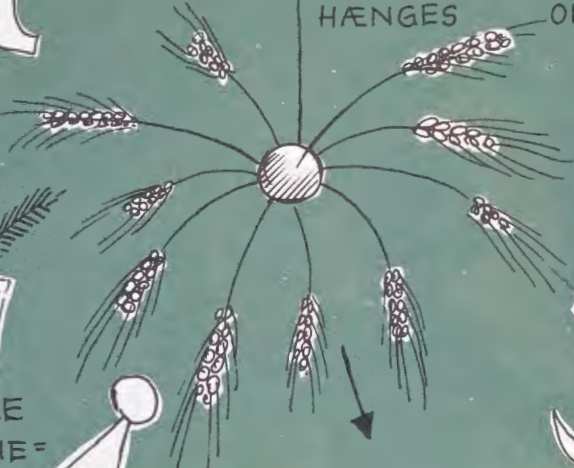
HVER GANG DU FÅR EN
IDE, SÅ
SKRIV DEN
OP HER

JULEKORT SKAL DU PRØVE
AT HÆNGE "TIL TØRRE"
PÅ EN LANG SNOR I STUEN

EN LERKUGLE MED
KORNAKS I KAN
HÆNGES

EN LERKUGLE
MED KORNAKS
I KAN HÆN-
GES I LAM-
PEN

DU SKAL IKKE VÆ
BANGE FOR AT BE
DE AT E
JULEM
"STAT
TIL FI
NE K
VÆR
CYL
ELL
KRÆ
HUS

EN LERKUGLE MED
KORNAKS I KAN
HÆNGES OP

DU SKAL IKKE VÆRE
BANGE FOR AT BEGYN-
DE AT BYGGE
JULEMÆND.
"STATIVET"
TIL FIGURER-
NE KAN
VÆRE EN
CYLINDER
ELLER ET
KRÆMMER-
HUS

EN URO DER BE-
STÅR AF ET PAPHUS
MED ET JULETRÆ I.
BEGGE DELE KAN
BEVÆGE SIG

EN LERKUGLE
MED KORNAKS
I KAN HÆN-
GES I LAM-
PEN

HATTEN ER
ET KRÆM-
MERHUS.

NÆSEN SER
SÅDAN
UD OG
LIMES
KUN
FOR
OVEN

SMÅ DUKKER AF
TEGNEPAPIR. DE KAN STIKES
NED I TÆNDSTIKÆSKENS SKUFFE.
BEVÆG DUKKERNE MED PEGE-
FINGEREN

FARVESTRÅLENDE
FLASKE-FORKLÆ-
DER PYNTER OP
PÅ FLASKERNE.
STRIMLER AF KLİ-
STERPAPIR HOLDER
FORKLÆDET FAST.

EN URO AF EN AN-
DEN TYPE. KUGLER-
NE ER DISSE SKIN-
NENDE PYNTE-
KUGLER FRA JULE-
TRÆET

STÆNGERNE
KAN VÆRE
TRÆLISTER
ELLER STÅLTRÅD

DET ENER
AT PINDE
HELE URO
EN DEL

BLIK-
ÆSKE

KVAST-DANSEN ER EN SVENSK
JULEDANS. DER SKAL I DANSEN
VÆRE EN HERRE FOR MEGET.
HAN SKAL DANSE MED EN KOST.
NÅR MUSIKKEN STOPPER, SKIF-
TER ALLE DAMER. DEN MEST LANG-
SOMME HERRE DANSE MED
KOSTEN, INDTIL NÆSTE SKIFT

KLIP
OG F
BRU

EN URO DER BE =
STÅR AF ET PAPHUS
MED ET JULETRÆ I.
BEGGE DELE KAN
BEVÆGE SIG

NØDDER KAN
LIMES SAM =
MEN TIL FIGURER

BYGGES AF
1/2 KRÆMMERHUS

ET KRÆMMERHUS
BLIVER TIL ET
JULETRÆ MED EN
STJERNE I TOPPEN

AFBALANCE =
RINGEN SKER
VED HJÆLP AF
SMÅ SØM ELLER
STEN, DE PUTTES
NED I ÅBNINGEN
I TOPPEN AF KUGLE =
LEN.

STÆNGERNE
KAN VÆRE
TRÆLISTER,
ELLER STÅLTRÅD

EN URO AF EN AN =
DEN TYPE. KUGLER =
NE ER DISSE SKIN =
NENDE PYNTE =
KUGLER FRA JULE =
TRÆET

DET ENESTE, DU SKAL PASSE PÅ, ER,
AT PINDENE SKAL VÆRE SOLIDE NOK.
HELE UROEN KOMMER TIL AT VEJE
EN DEL MED SØMMENE I

BLIK =
ÆSKE

CLEVIN

KLIP FORSIGTIGT STRIMLER UD AF BLIK
OG FORM DEM EFTER BEHAG. DE KAN
BRUGES TIL KAGEFORME

ENSEN ER EN SVENSK
DER SKAL I DANSEN
HERRE FOR MEGET.
DANSE MED EN KOST.
KKEN STOPPER, SKIF =
AMER. DEN MEST LANG =
ERRE DANSER MED
JDTILNÆSTE SKIFT

HALLO er det julemanden?

AF CARL BØRGE JOHANSSON · ILLUSTRERET AF DORTE

Det år, hvor jeg gik i sidste klasse, skete der det, som alle skolebørn til alle tider drømmer om: skolen lukkede 3 uger før juleferien satte ind! Dels var der konstateret en utæthed, eller hvad det var, ved varmeinstallationen, der gjorde stedet endnu mere sundhedsfarligt, end vi vidste det var, – dels var et par lærere syge. Vikarer må vel ikke have været til at få. Vi fik fri med mange formaninger om at »læse flittigt hjemme.«

Jeg kan ikke rigtig huske, hvordan det gik med *det*, kun at da jeg i et par dage var blevet kostet rundt med af min familie (»åh løb lige ud på Violvej og hent den opskrift«, – »jeg har lige glemt en dukke amagergarn, spring lige« ... »åh, når du alligevel skal i Nørregade, kunne du ligeså godt med det samme gå i Østergade, Vestergade« osv. osv. –), var jeg

lige ved at føle, jeg savnede skolen.

Men så var det, jeg mødte manufakturhandler Olsen. »Hør du,« sagde han, »jeg har lige et job til dig.« Jeg troede, jeg skulle være bud for ham, han havde vel set, at jeg dagligt »lige« hentede amagergarn, hæklenål nr. 3, 6 hæfter af de mindste, og hvad ens flittige søstre ellers har brug for. »Du skal være julemand,« sagde han, »Klavsens, vi plejer at bruge, er syg.«

»Næ, mange tak,« sagde jeg, »jeg skal ikke være helt til grin for kammeraterne med vatskæg og snabeltræsco og grangrene bag øret!«

»Jamen, hør nu lige her,« sagde Olsen og grinede, »jeg har alle tiders idé, og du, som elsker fysik og at ligge og rode med antenner på taget og hvad ved jeg. Det må lige være noget for dig at være

»julemand pr. telefon!«

Nå, jeg gik med ham, og det var faktisk en sjov idé, Olsen der havde fået. Han havde bygget en telefonboks, og et hustelefonanlæg førte ind til hans kontor. Men det fikseste ved arrangementet var, at et spejl i loftet via andre spejle viste den, der sad på kontoret, hvem der var i boksen, uden at vedkommende selv var klar over, at han eller hun blev iagttaget.

Ideen var jo så den, at børnene skulle gå ind og ringe til julemanden, og dels kunne han jo give dem gode ideer med hensyn til, hvad de skulle ønske sig, dels kunne han måske hjælpe forældrene til gode ideer. I vor lille by kender vi næsten alle hinanden.

Fortunamagasinet havde vældige reklamer i vinduet og i avisen: *Kom og tal med julemanden i telefonen*. Den første dag blev nu ikke

særlig sjov. Der kom et par mødre med små børn, som blev stumme af skræk eller benovelse, når jeg svarede, mens mødrene kaglede ved siden af: »Peter, sig nu til den rare julemand, hvad du gerne vil have til jul.«

Men lidt efter lidt blev det sjovere. Jeg fik ligesom taget på, hvordan jeg skulle få børnene til at snakke.

En dag kom min klassekammerat Svend, han skulle naturligvis være morsom som altid: »Davs med dig gamle nissefar, dit skæg kildrer mig i ørerne!« »Nå gør det det, min dreng,« sagde jeg med min bedste og dybeste nissemandsstemme, »men hvad er det, du har i munden? står du og taler med en ældre herre med tyggegummi i munden?«

I spejlet så jeg forbløffelsen i Svends ansigt, helt automatisk tog

han tyggegummiet ud og satte det fast under det bord, telefonen stod på. »Hov, hov, unge mand,« sagde jeg, »hvor var det nu, du anbragte dit boblegummi? Uha uha. Vær venlig at fjerne det straks!« Da Svend nu helt forfjamsket havde fjernet sit tyggegummi, sagde jeg: »Hvad var det ellers, du ville tale med den rare julemand om?« Svend havde aldrig drømt om at »tale med den rare julemand« om noget som helst, men nu fremstammede han i sin forvirring: »Ja, jeg ville gerne have en god idé til en julegave til min far, men den må ikke gerne koste over 5 kr.«

Samme morgen havde manufakturhandler Olsen sagt til mig, at kunne jeg få nogen i denne verden til at købe de skrækelige plastikovertræk til alpehuer i skrigende farver, han havde købt først på sæsonen, ja så skulle jeg min sandten få procenter af salget.

»Ja, jeg synes, du skulle tænke på at give din far noget, han virkelig har brug for. Se efter, om der ikke ved den disk nærmest døren skulle være nogle smukke og praktiske overtræk til hatte. Det regner jo meget her til lands. Og det véd jeg, han vil blive glad for.« Det første plastikovertræk var solgt, det lignede en fluesvamp, rødt med hvide prikker.

Lidt efter kom naboens dreng, Ole. — »Davs julemand, jeg vil have et tog til jul.« »Nå ønsker du dig et tog? Jamen man skal først tænke på, hvad man skal give andre og glæde sin familie med. Jeg synes, du skulle give din far et plastikovertræk til hans hat, til når det regner. Din mor vil måske også være glad ved sådan et.« — »Men hvad nu dig selv angår, så har jeg i min slæde kun bløde pakker til dig, et halstørklæde, underbukser og den slags.« Ole satte et meget skuffet ansigt op. »Jeg vil have et tog,« sagde han igen.

»Ja, ja, det hørte jeg før,« sagde jeg faderligt; »men hvordan var det med den fodbold, du sparkede ind gennem vinduerne hos de rare Hansens ved siden af? Fik du nogensinde sagt undskyld for det?« »Næ,« hviskede drengen.

»Ja,« sagde jeg, »den slags er det jo godt at få ordnet inden jul.« Ole luskede ud.

Nu jeg husker på det, så blev han en rigtig rar dreng siden.

Jeg morede mig meget i min egenskab af julemand, og det har vel været, fordi jeg selv morede mig, at også voksne kom i telefonboksen for at få »gode råd«.

De fleste troede vel ikke så meget på telefonforbindelsen med

Grønland eller hvor julemanden nu bor, men en og anden ville vel have et godt råd til en julegaveide, og når de skulle have gaver til en femkrone, fik de uvægerligt det gode råd at købe en af de fikse, i hovedstaden så moderne, plastikovertræk til hatte.

Det gik storartet, røde, lilla, stribede, prikkede, ternede betræk forsvandt i pæne pakker med jule-nissepapir om, det fikse papir fra Fortunamagasinet!

Men en dame som nu fru Nomesen var naiv nok til at tro på noget sådant. Jeg var lige ved at have dårlig samvittighed, da jeg brugte et lille trick, nemlig det, at jeg vidste, at hendes mand, vor naturhistorielærer, hed Napoleon som mellemnavn. Jeg syntes, han trængte til en ny skjorte, og det var hun godt tilfreds med. »Men véd De hvad, frue,« sagde jeg, »Deres mand går jo i marker og skove i al slags vejr...« »Å, De kender min mand?« sagde hun ligesom lidt ærbødigt. »Ja, det gør jeg da rigtignok. Han var så sød, den lille Napoleon, når jeg tog ham på mit knæ, da han var dreng, og fortalte ham julehistorier.« Jeg kunne i spejlet se hendes øjne stå kuglerunde af forbløffelse i det rare, lidt enfoldige ansigt. »Jeg synes, frue, at De skulle give

Deres mand en lille ekstragave. Hvad med et af de fikse plastikovertræk til hatte? Ja, de fåes kun i Fortunamagasinet. De er højeste mode og meget praktiske i vort regnvåde klima.« Også hun købte et. Det var et af paddehatteslag-sen, så det var da godt til en naturhistorielærer!

3-4 dage før jul var disse betræk udsolgt. Olsen gned sig i hænderne, gav mig provisionen og lovede mig en herlig fremtid i branchen.

Man kan jo ikke få alting, som man vil have det. Vi går alle og drømmer om sne og is i juleferien. Men når vi havde haft tre ugers forlænget juleferie, var det ubeskedent også at ønske sig sådant et vejr, som man ser på alle rigtige julekort. — Det fik vi heller ikke.

Vi fik næsten en hel uges plaskregn. Men aldrig har vor lille bys gader set så muntre ud på regnvejrskage. Når man så ned ad gaden med folk på vej til julefrokoster og julekaffer. Ja, så var det, som om hele bede af blomster kom vandrende, røde, blå og lilla, gule og grønne, ternede og prikkede forfærdeligheder lyste op i gadebilledet, og alle bar deres betræk med stolthed.

— Julemanden havde jo selv sagt dem, at de gik med det sidste modeskrig fra hovedstaden!

Det var 14 dage før jul. Ikke sneen, men harmatta'en, sandtågen fra Sahara's ørken, hang som rimfrost i luften.

Det var temmelig køligt om natten, for ånderne i Gabun havde væltet nogle store krukker med kulde – sagde åndehøvdingen. – Men midt på dagen brændte tropesolen igennem sandtæppet. Alt var knastørt. Det lå i luften, og det var snart jul.

Men der skete også noget andet. Her i Ga'anda afholdes hvert år i December måned en fleredages dans til minde om Ga'andafolkets indvandring hertil fra Østafrika. I den anledning bliver der brygget øl i store mængder. Kornet til brygning af øllet, bliver lagt til spiring i en mægtig lerkrukke her på missionsstationens grund – ved hjørnet af gæstehuset. På toppen af krukken ligger en stor, hvid kvartssten.

Heroppe omkring krukken begynder de første ceremonier til dansen, som fortsætter ud på den store åndeplads i vildskoven, som de fleste Ga'anda'er frygter mere end krig.

Åndehøvdingen, som har med al den slags ting at gøre – åndekrukker, åndehytter, åndesten og regn, har mange ting at holde styr på – ikke mindst regnen. Regnmager er han. Det må nu være et af de allervanskeligste job, for tænk at skulle gøre alle mennesker tilpas med regnvejr! – Derfor får han også tit på puklen, og når det varer for længe for regnen kommer, må han jo slagte et par geder.

Regnmageren havde fået frygtelig kludder i det med regnen sidste år. Der var bleven spildt øl på jorden i slutningen af marts, og derfor kom regnen altfor tidlig – mente han. Manden, der spildte øllet, måtte betale en bøde på 100 kr.

Men nu danses her. Øldunsten ligger tungt i luften. Solen er gået ned bag de mørke klipper i vest. Da lyder der på een gang et hvin gennem aftenstilheden. I samme nu stiger en lang ildsøjle imod himlen fra en høj klippetop. I løbet af 5 min. er hele Ga'anda by omsluttet af bål fra alle klipperne. Fløjtespillerne falder ind i rytmen til de forskellige dumpe trommeslag, og alle byens hunde hyler af fuld hals.

Der danses hele natten fra krukken til åndepladsen og tilbage til byen, og festen varer to døgn. De unge piger, som blev tatoverede

DA STENEN FORSVANDT

over hele kroppen sidste år, skal danse med masser af jerdingel-dangel omkring halsen.

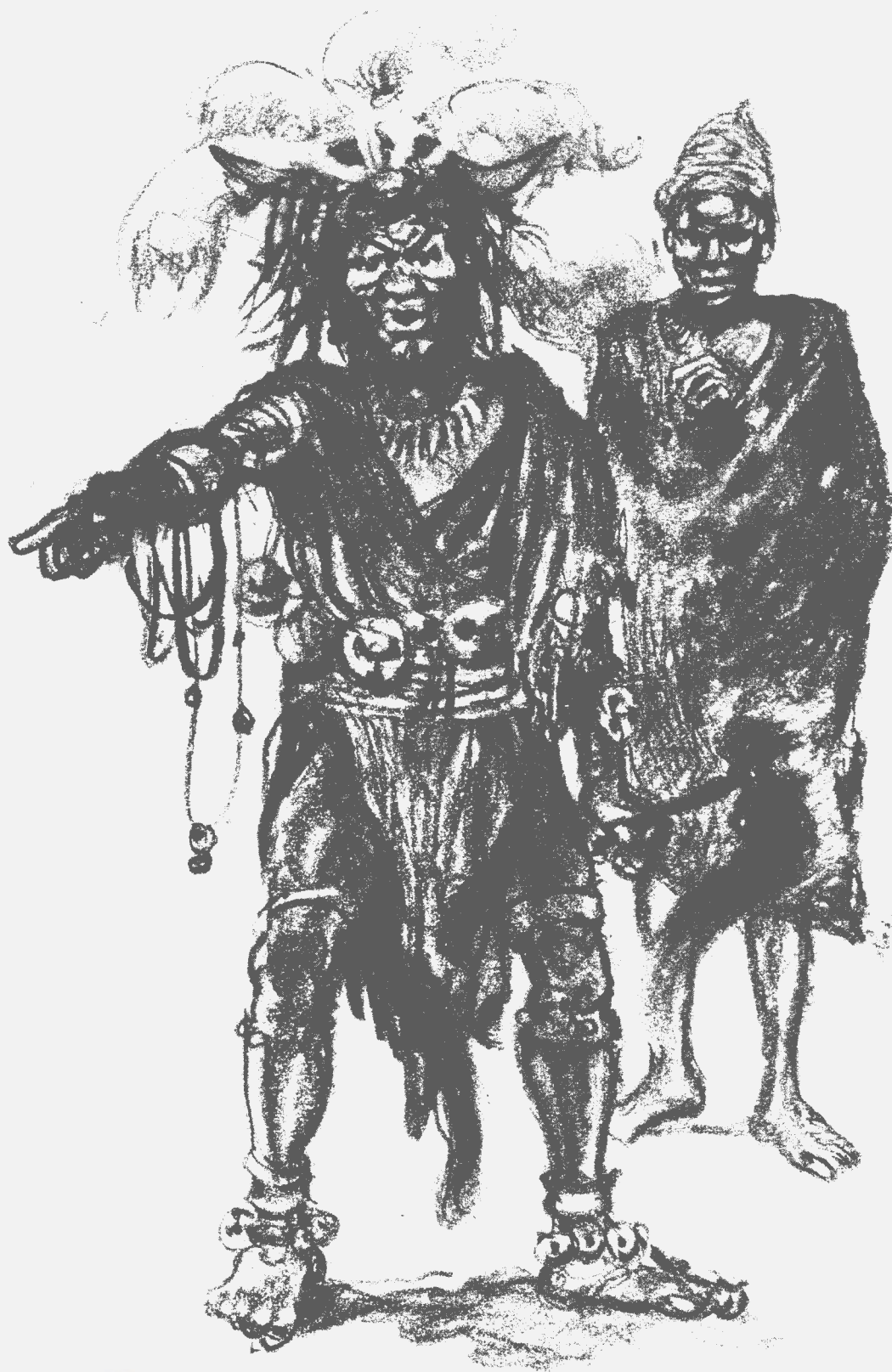
Men én ting er anderledes i år. Det er ikke som det plejer at være. Der er noget galt. Og jeg var den første, der opdagede, at der var sket noget ganske forfærdeligt. Den smukke, hvide kvartssten på

åndekrukken var nu forsvundet!

Til min rædsel opdagede jeg det en morgen, da jeg kom til gæstehuset for at ordne til mine julegæster. Der stod krukken mørk og tavs, som om den skammede sig over sin nøgenhed. – Der lød dans og larm nede fra byen. Ingen tænkte på, at nogen

turde fjerne stenen fra åndekrukken. Det står nedskrevet i en bog, at ingen andre end åndehøvdingen og hans folk må røre sten og krukke. Og til gengæld skal de underrette mig, når der skal foregå noget deroppe med krukken.

Jeg måtte rapportere tabet med det samme. Om kort tid var det

ILLUSTRERET AF SVEN OTTO

jul, vi ventede mange gæster, og den forsvundne sten ville godt kunne medføre vanskeligheder for os, så meget mere, som den store krukke stod i nærheden af gæstehuset.

De kom straks, stammehøvdingen, åndehøvdingen med seks hjælpere og missionspræsten, som

vi også havde sendt bud efter. Der blev en vældig opstandelse i min stue.

Hvor kunne stenen være? Kunne onde ånder have taget den? Fjendtlige stammer have fjernet den? Hvilke frygtelige ulykker ville ramme os, nu hvor stenen var forsvundet fra krukken?

Præsten og jeg sagde mindst. Vi var urolige for den ophidselse, der kunne brede sig ud i den overtroiske befolkning, når man hørte om den forsvundne sten.

Jeg tænkte med bekymring på det engelske ægtepar med et par drenge, der for nylig havde overnattet i gæstehuset. Manden var

museumsmand – men han kendte jo så meget til overtroen her. Ville han fjerne stenen uden videre? Vi kaldte på mine boys – og jo, en af dem havde set den hvide sten i englændernes bagagerum.

Der blev en forfærdet stilhed. Alle så på mig. Den ældste løftede en benet gammel hånd og pegede på mig med en lang kroget pegefinger: »Det var din gæst. Du må følge hans spor og bringe stenen tilbage!«

»Ja, du skal bringe stenen,« sagde stammehøvdingen. »Hun skal hente stenen,« mumlede de.

Det var ihvertfald en tur på 200 km frem og tilbage, en sporingsleg, der ville sige sparto til spejderdagens sporinger i Grejsdalen.

Men naturligvis måtte jeg tage til Yola. Jeg tænkte på, hvor vi ville være kede af det, hvis en af vore stager i den lille kirke var blevet stjålet, og på, at vore venner her uden tvivl ville hjælpe os med at opspore tyven og bringe stagen tilbage. »Ja, jeg tager op til Yola efter stenen,« sagde jeg.

Høvdingen rejste sig og trykkede min hånd. »Tak, fordi du altid er parat til at hjælpe,« sagde han.

Åndehøvdingen knyttede sin oprakte hånd. Det var hans måde at takke på. De gamle mumlede med skråen i munden: »Hun skal nok finde den.«

Museumsmanden blev ikke så lidt forbavset, da han hørte om mit ærinde. Men det kunne jo ikke skjules, at han var forbryderen, for der lå stenen midt i hans stue, funklende og glimtende som diamanter i den nedgående sols stråler.

Jeg tror virkelig, det er sandt, som han forklarede, at hans børn havde taget stenen med, uden at han vidste det. Den blev pakket meget omhyggeligt ned i en papæske sammen med 40 kr., da han kunne tænke sig, at der ville blive »udgifter« forbundet ved, at få den lagt tilbage.

Da jeg nåede hjem til Ga'anda, blev stenen højtidelig pakket ud i den samme forsamling. Da Stammehøvdingen og Åndehøvdingen modtog de 40 kr., rådslog de længe på stammesproget, indtil høvdingen rakte mig de 20 kr. for ulejligheden. Derefter blev stenen lagt på plads af Åndehøvdingen og genindviet ved øldrikning og dans.

Julemorgen var Åndehøvdingen mellem tilhørerne i kirken.

smutterier

FORTALT AF ANNESOFIE HERMANN
ILLUSTRERET AF THORA LUND

1. MAN TAGER: mel
og gær
og vand
og ælter i
sin lille spand.

2. Når nu den
ganske rene deig
er blevet
blød og lind og seig
den rulles om
en skrællet pind
og stikkes så
i varmen ind.

3. Man
venter
spændt
og glo-rød
på
verdens bedste
snobrød.

1. Se, først skal hele flokken rende
til skovs og finde pindebrænde.
Af pindene bygges pyramiden.
(Husk hullet i vindretningssiden!)

2. For hver ærekær ulv
er nu målet
med en tændstik at
antænde bålet.

3. Sommetider kan det dog hændes,
at bålet slet ikke vil brænde.

Godt at beredt er hver spejder:
vor fører har altid en lighter!

»Hvorfor er din kjole blå?«
spurgte lille smutte.

»Det kan du da nok forstå,«
svarede meisen, Gutte.

»Alt hvad der er
stort og godt
maler man jo
himmelblåt.

Hvorfor
er din kjole grøn?
spurgte meisen, Gutte
og fik svar af Smutte:

»Synes du ikke, den er køn?
Grønt er selve håbets tegn.
Grønt er hvert et forårshegn.

Forårsgrønt og himmelblåt
passer sammen noget så godt.«

»Ja,« sagde meisen, Gutte. »Kom,« sagde lille Smutte.

Jeg kan ikke la' være at lytte,
mens mørket står sort om vor hytte.

Der er noget, der og baser imod Der er mange hyler og tuder
vore ruder!
slags kulsorte fugle -

ja, hør den uhyg'lige ugle!
Og det som nu vræler er katten,
mon den bli'r ved hele natten?
Det var heldigvis bare en bille,
det jeg troede var en krokodille.
- Åh, jeg håber så meget at nok en
vil vågne og våge i flokken,
for jeg er så lille og bange
og længes hjem tusinde gange!

Når vi har vores spejderhjælpsuge,
ser man flittige Ruth gå og lugte
mellem roser, levkøjer og floxer
og hvad der i haverne vokser.

Hendes bror, I ved, Peter Søren,
er god til at passe folks børn,
selvom de vræler og tuder,
mens Gerhard blankpudser ruder.
Kun hende, den suke Petrea
gør aldrig noget, det som jeg ve' a'.

PUSLINGELØB

Det er så rædsomt spændende,
hvordan alting er endende.
På løb er alle rændende
og alting endevendende.
Beskeder er vi sendende
og småbøl er vi tændende
(de er dog sjældent brændende)
Men før sagde en af »mændene«,
at mejserne var blændende,
så det er altså spændende,
hvordan alting er endende!

FRA PASCAL TIL DATAMAT

AF OLE MALMQVIST

I enhver historiebog i dag vil man kunne læse, at dampmaskinen er grundlaget for den industrielle revolution og dermed for nutidens industrisamfund.

Industrisamfundenes mennesker lærte at udnytte maskinerne, så de selv kunne få det lettere og flere goder end nogensinde.

I enhver historiebog i år 2100 vil der formentlig stå, at databehandlingsmaskinerne revolutionerede industrisamfundet, så vi alle kunne få en tilværelse som rige og frie mennesker.

Der er nemlig ingen grænser for hvad databehandlingsmaskinerne kan sættes til, så langt vi vil gå, bestemmer vi selv.

Allerede nu, anno 1967, er databehandlingsmaskinerne eller da-

tamaterne, som mange foretrækker at kalde dem, i anvendelse på et så stort antal områder, at en opremsning vil fylde hele bladet.

Her er nogle eksempler fra vidt forskellige områder:

Forud for opskydning af raketter med bemandede rumskibe foretager rumforskerne meget omfattende og komplicerede beregninger ved hjælp af datamater.

På hospitaler er man begyndt at anvende datamater i patientbehandling. Det vil blandt andet sige, at alle oplysninger om en patients tilstand og behandlingen af ham er registreret i en datamat. Det giver lægerne mulighed for meget hurtig orientering og er med til at afværge fejl i behandlingen.

Ved olympiaderne i Tokio og Innsbruck i 1964 anvendtes datamater ved beregning af resultaterne. Det betød, at aviser, radio og fjernsyn kunne bringe resultaterne videre få minutter efter at de var indløbet til datamaskinen. Datamaskinen skulle kun bruge sekunder til sin del af arbejdet.

Banker, sparekasser og forsikringsselskaber over hele verden installerer i disse år datamater, der ikke alene registrerer alle bogholderimæssige oplysninger, men også sørger for udskrivning af policer, udskrifter af bankkonti, udskrivning af kvitteringer og leverer løbende statistikker til ledelserne.

Videnskabsmænd verden over bruger datamater, der på timer

udfører beregninger, som det tidligere har kunnet tage år at klare. Et eksempel herpå er datamatbehandlingen ved Pisa universitet af Dantes klassiske digt, »den guddommelige komedie«. Ved hjælp af en datamat har man opstillet 10 tabeller, hvori ordene er ordnet systematisk ud fra forskellige synspunkter. F.eks. indeholder en af tabellerne en alfabetisk ordliste, der angiver hvert ords plads i digtet og viser dets sammenhæng med ordene omkring det.

Anlægget klarede sit arbejde på 19 timer. Skulle arbejdet have været udført manuelt ville det have taget et stort antal forskere mange år.

På United Air Lines værksteder

i San Francisco fortæller en datamat – nu mekanikerne – med en behagelig og sød pigestemme – om de reservedele, som de har bestilt, kan leveres med det samme. Systemet arbejder på den måde, at mekanikeren skriver sin ordre på en slags skrivemaskine, som er koblet til datamaten over en telefon. På få sekunder kommer svaret.

Datamater kan endvidere også bruges til processtyring, idet et helt fabriksanlæg kan være under styring af en datamat. Det gælder især fabrikker, hvor produktionen hovedsageligt består i kemiske processer, såsom ammoniakfabrikker.

Uanset hvilket erhverv man vælger sig, vil man således i fremtiden

på den ene eller den anden måde have brug for at vide noget om datamaterne. I tusindvis af dette blads læsere vil ovenikøbet selv på en eller anden måde komme til at betjene disse anlæg.

Derfor er det af vældig betydning for alle unge i dag at vide noget om datamaters indretning og deres forhistorie.

Forhistorien går helt tilbage til 1642, i hvilket år udviklingen af mekaniske og automatiske apparater begyndte. Det var den franske filosof og matematiker, Blaise Pascal, der 19 år gammel byggede en maskine, der kunne lægge sammen og trække fra.

30 år senere, i 1671, konstruerede den tyske matematiker og filosof Gottfried Wilhelm Leib-

niz en multiplikationsmaskine.

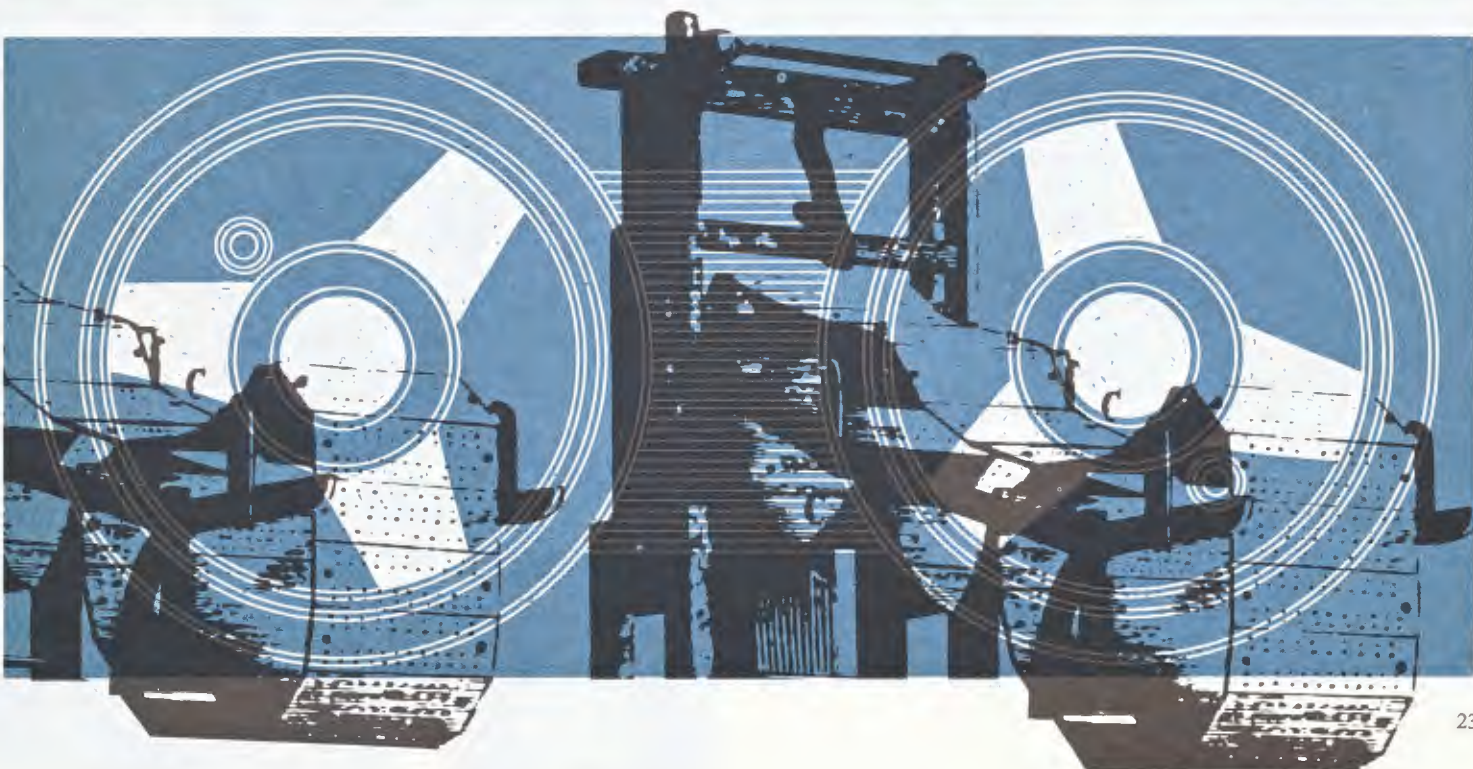
Disse opfindelser var forløbere for en række andre opfindelser på regnemaskinområdet, men man skulle helt frem til 1887 før det næste store skridt blev taget.

Æren for dette har amerikaneren Herman Hollerith, der var ansat på det amerikanske folketællingskontor. Kontoret var kommet i store vanskeligheder, idet den amerikanske befolkning nu var blevet så stor, at man ikke kunne klare den statistiske behandling af de indsamlede oplysninger indenfor rimelig tid. Man var således syv år om at behandle oplysningerne fra 1880, og man forudså at den næste tælling i 1890 først ville være statistisk færdigbehandlet efter århundredeskiftet.

Hollerith fandt derfor på at fremstille nogle kartonkort, der i størrelse svarer til de hulkort vi kender i dag. Heri registrerede man oplysningerne fra folketællingskemaerne ved hjælp af hulkoder, der med forholdsvis stor hast kunne afføles i en maskine, der overførte oplysningerne til tælleværker.

I tiden op til anden verdenskrig konstrueredes der mere og mere komplicerede regnemaskiner, der dog alle byggede på mekaniske principper, og derfor kun kunne klare få operationer pr. sekund.

Derfor fandt forskerne Mauchly og Eckert, der arbejdede på Pennsylvania universitetet i USA på at udskifte mekaniske dele med elektronrør, hvorved man opnå-

ede en forøgelse i regnehastigheden til flere tusinde regneprocesser pr. sekund.

Det skete fra 1944 til 1946, og inden denne maskine var færdigbygget kom det næste geniale udspil, der skyldtes matematikerne John von Neumann og Herman Goldstine fra Princeton universitetet, USA.

De fandt ud af, at de oplysninger, som kræves til at styre maskinens funktioner under dens arbejde, kunne oplagres inde i maskinen på samme måde som de talværdier, der skal bearbejdes.

Hermed var den moderne datamat skabt, idet man nu kunne skabe et centralt lager for oplysninger, som både rummede materiale, der er ved at blive bearbejdet og instruktioner for maskinens arbejde.

At datamaterne virkelig er anvendelige til en lang række formål i erhvervslivet som indenfor videnskab, fortæller produktions-tallene lidt om. I 1965 var der alene i USA opstillet 32.000 anlæg til en gennemsnitsværdi af et par millioner kroner pr. styk, og i hele verden er der omkring 50.000 anlæg i brug, hvoraf 180 er opstillet i Danmark.

Hvis man skal beskrive en datamat må man fortælle om tre forskellige ting:

1. Lageret
2. Databehandlingen
3. Programmeringen

Lageret svarer til, hvad vi har kendt tidligere i menneskehedens historie. Menneskelig viden er blevet lagret i håndskrifter, bøger, aviser, tidsskrifter, grammofonplader, lydbånd, billedbånd og på mange andre måder. Der er ingen principiel forskel på lagring af oplysninger ved hjælp af håndskrifter, bøger etc. og så lagringen af oplysninger i datamater. Det er blot ikke papir og tryksværte der bruges, men svage ændringer i magnetiseringen i små metalringe, såkaldte ferritkerner.

Databehandlingen er i virkeligheden heller ikke noget nyt. Databehandling kender vi alle fra skolen, hvor vi har fået besked om f.eks. at løse et regnestykke indeholdende så og så mange oplysninger, der skal kædes sammen til et resultat. Forskellen er blot, at det i datamaten foregår fantastisk hurtigt. Når datamaten har fået den rigtige besked kan en moder-

ne datamat klare over en million udregninger på eet sekund. Med almindelig håndkraft og hjerne vil det ikke engang være muligt for et menneske at klare at gange 434 med 673 på eet sekund. Datamaten klarer i tusindvis af sådanne udregninger på den tid.

Men uanset hvor mange udregninger, der kan klares på et sekund, nytter det intet med mindre datamaten har fået ordentlig besked, det vil sige trin for trin instrueres om, hvad den skal gøre for at løse en given opgave. Dette – den såkaldte programmering – kræver ofte en stor arbejdsindsats.

Selve ordet programmering kommer fra program, det vil sige en liste over begivenheder, der skal finde sted. Medens man f.eks. til et spejderbal kan nøjes med at skrive, at ulveungekoret optræder og derefter er der bal, så kræver datamaten en helt til bunds gående beskrivelse af, hvad den skal foretage sig, hvilke dele af lageret, den skal hente materiale fra, og hvor den skal aflevere sine resultater. Selv en forholdsvis lille opgave kræver et program med en detaljerigdom, der ville gøre det meget vanskeligt for en »programmør« at nedskrive det i datamatens eget kodesprog med alle dets bogstavkoder, kodetal for de hukommelsesceller, der rummer data, de der rummer instruktioner o.s.v. Fejlmulighederne ville være store og tiden til indkøring og fejlrettelse af et program være tilsvarende lang.

Man har derfor indført et kodesprog, der er specielt beregnet til datamaterne, men som ikke ligger længere fra det almindelige sprog vi betjener os af, end at det er forholdsvis nemt for en programmør at anvende. Programmet i denne symbolske form oversætter datamaten selv til sit eget maskinsprog.

Datamater vil aldrig blive helt nemme at arbejde med, men samtidig bringer datamaterne os langt i logisk tænkning. De tvinger os til fuldstændig klargørelse af ethvert problem, man ønsker løst. Mange fagfolk har erkendt sandheden i en udtalelse fra den amerikanske datalog, Allan Perlis, der siger:

Når man læser om et emne, tror man, at man forstår det. Når man underviser i det, er man overbevist om, at man forstår det, men man forstår det først, når man har programmeret det for en datamat.

KATANGUT EKSPEDITIONEN TIL GRØNLAND

Udgivere KFUM-Spejderne i Danmark
Det Danske Spejderkorps
Det Danske Pigespejderkorps
KFUK-Spejderne i Danmark

Redaktionsudv. Annesofie Hermann,
Ingrid Bundgaard, Fritz Lerche
og Erik Schwarz (ansvarsh.)

For- og bagside Thora Lund

Side 2 Foto : Ole Brikner

Side 27 Junglemotiv
af Axel Mathiesen

Side 24, 25, 26 Spejderåret i billeder

Nøddeknekkeren Per Illum

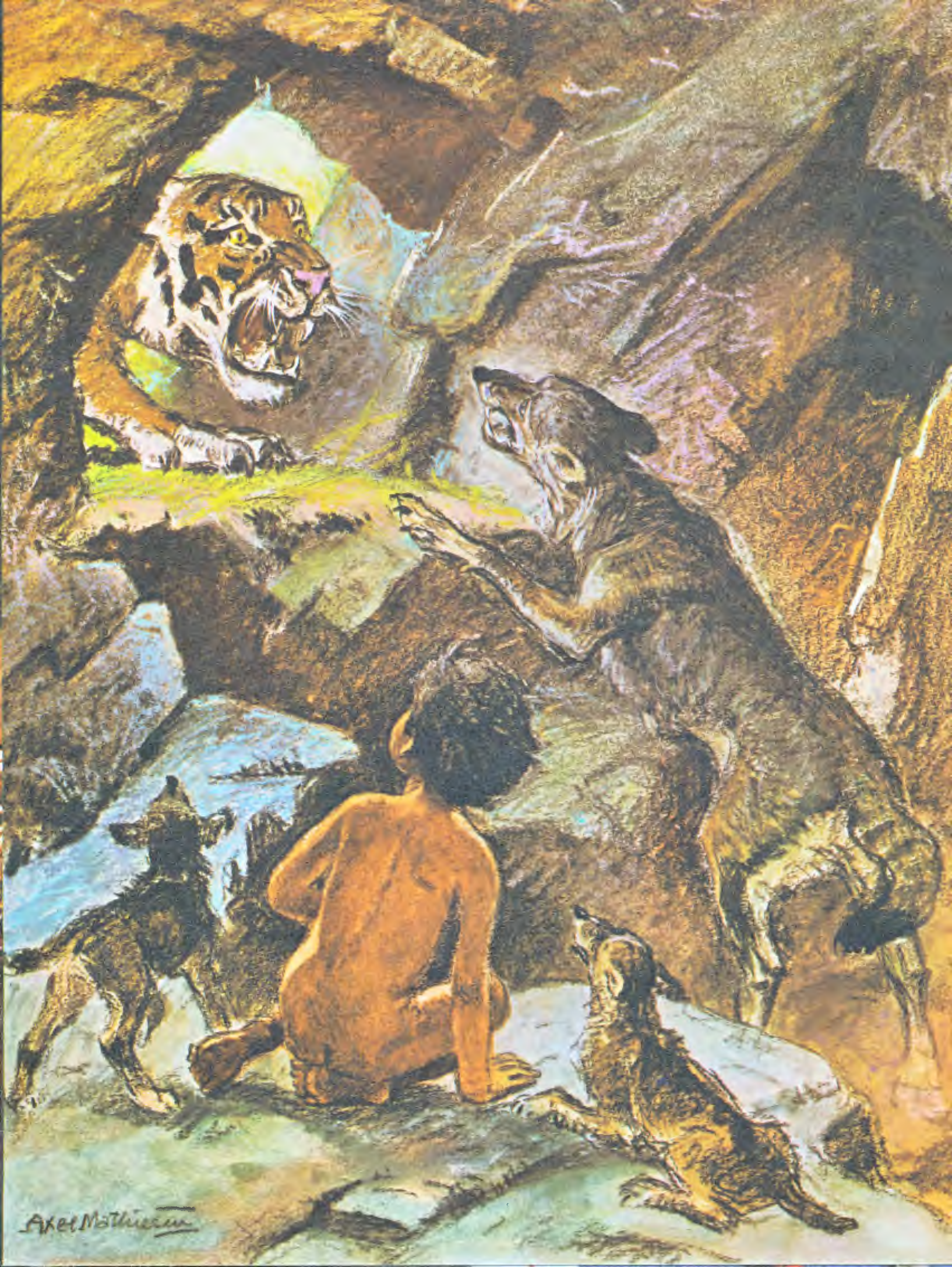
Tilrettelægning Grafisk Tegnesteue Erik Nielsen A/S, Århus

Omslaget trykt af Dyva & Jeppesen,
Kgl. hofleverandør

Tekstsiderne trykt af Aarhus Stifts-
bogtrykkerie A/S, Århus

SPEJDERJUL
1967

koster kr. 3,50
(inklusive moms)

Axel Mathisen

NØDDE KNÆKKEREN

EN LILLE NISSE REJSTE MED
EKSTRA POST FRA LAND TIL
LAND. MEN TIL HVILKE
LANDE?

SKRIV LØSNINGEN
PÅ SIDE 6.

1

4 2

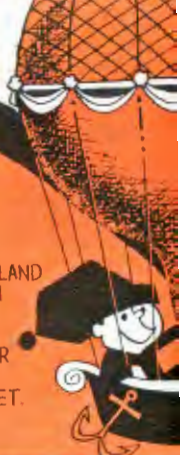
56	16	59	37
44	49	15	25

FIND ET TAL I DE ØVERSTE FELTER OG ET I DE NEDERSTE FELTER, DE SAMMENLAGT GIVER 77.

51	50	63	23
30	53	28	35

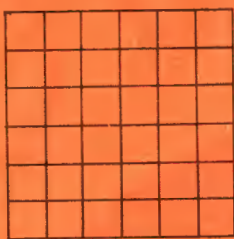
11 4 4 4 4

NISSEN BRUGER OGSÅ BALLON TIL SIN REJSE JORDEN RUNDT. HVILKET LAND SKAL HAN TIL? DU FÅR BRUG FOR MORSE-ALFABETET.

4 3 3 3 3 3

DE 12 PEBERNØDDER SKAL IND I DE TOMME FELTER, SÅLEDES AT DER KOMMER TIL AT LIGGE TO PEBERNØDDER I HVER VANDRET OG LØDRET RÆKKE FELTER.

KA	TI	RAF	TER	GI
ROS	MEL	PAN	GER	HVAL

SÆT STAVELSERNE RIGTIG SAMMEN OG FIND NAVNE PÅ 5 AF DYRENE HEROVER.

6

		9	
8			

HER GÆLDER DET OM AT INDSÆTTE TALLENE FRA 1-TIL 7 I DE TOMME FELTER, SÅLEDES AT SUMMEN I DE VANDRETTE, DE LØDRETTE OG DE TO DIAGONALE RÆKKER BLIVER FEMTEN.

2 5 6 3 1 4 7

8

BRO
RE
KL

I HVER VANDRET PÅ ET DYR. D RÆKKEFØLGES SKRIV DE 3 PÅ SIDE 6.

Hr. B
Hr. C
Hr. A

NISSEN SKRIVER HJEM. HJÆLP HAM AT PUTTE BREVE I DE RIGTIGE POSTKASER. F.EKS. SKAL BREVET TIL HR. A NATURLIGVIS I POSTKASSE A. BREVENES VEJE TIL POSTKASERNE MÅ IKKE KRYDSE HINANDEN.

4

TLBUUFO
GJOEFT
VOEFS USØFU
KVMFBGUFO

NISSEN HAR FÅET EN VIGTIG MEDDELELSE AF EN GAMMEL SØRØVER. HJÆLP HAM AT TYDE KODEN.

7

NÅR DU HAR LØST BILLET-KRYDSEN, TAGER DU BOGSTAVERNE I DE NUMMEREREDE FELTER OG SKRIVER DEM PÅ SIDE 6.

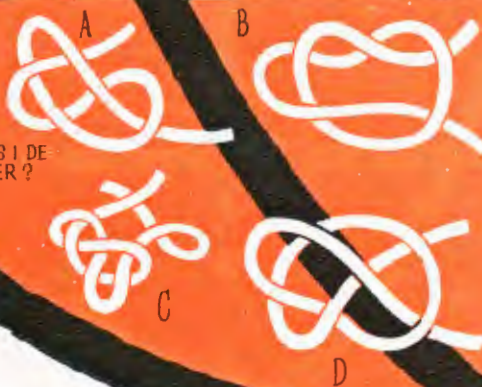
9

TELEFON
SPRÆLLE
EGERNET
OPPEFRA
URSKOVE
ELEFANT
UDSÆTTE
SKRAPPE

13

5 4 4 4

HVILKE AF DISSE "KNOB" BLIVER TIL KNUDER, NÅR DER TRÆKES I DE FRIE ENDER?

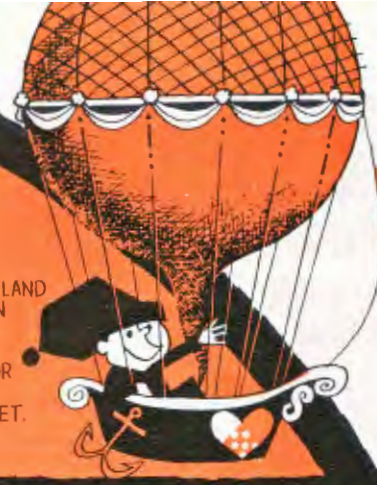
10 4 4 4

HER ER EN NEM REBUS. LØSNINGEN SKRIVER DU PÅ SIDE 6.

11 ●●●●

NISSEN BRUGER OGSÅ
BALLOON TIL SIN
REJSE JORDEN
RUNDT.
HVLKET LAND
SKAL HAN
TIL?
DU FÅR
BRUG FOR
MORSE-
ALFABETET.

	9	

2 5
6 3
1 4
7

GÆLDER DET OM AT
LØSE TALLENE FRA
7 I DE TOMME FELTER,
SÅ AT SUMMEN I DE
RØDTE, DE LODRETTE OG DE
DIAGONALE RÆKKER BLIVER
LIGE.

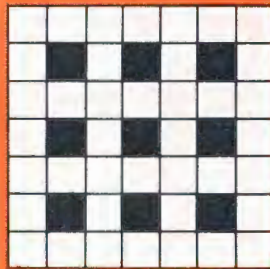
8 ●●●●

B R Ø N J
R E L I D
K L E M A

I HVER VANDRET LINJE KAN DU FINDE NAVNET
PÅ ET DYR. DU SKAL BARE BYTTE OM PÅ
RÆKKEFØLGEN AF BOGSTAVERNE.
SKRIV DE 3 NAVNE
PÅ SIDE 6.

12 ●●●●

TELEFON
SPRÆLLE
EGERNET
OPPEFRA
URSKOVE
ELEFANT
UDSÆTTE
SKRAPPE

DE 8 ORD SKAL PUSLES IND I
"KRYDS- OG TVÆRSSEN". SÅ
ALLE ORDENE KOMMER TIL
AT PASSE IND I HINANDEN.

13 ●●●●●●●●

A	1		
A	2		
A	3		
A	4		
A	5		
A	6		
A	7		

NÅR DU HAR LØST
BILLET-KRYDSEN, TA-
GER DU BOGSTAVERNE
I DE NUMMEREREDE
FELTER OG SKRIVER
DEM PÅ SIDE 6.

S j

ER EN NEM REBUS.
LØSningen SKRIVER
PÅ SIDE 6.

16 ●●●●

NISSEN ER KOMMET FINT OP
AT KØRE. -DE SMÅ TRÆER STÅR
HELE TIDEN FOR ORDET "TRÆ". DET
GÆLDER NU OM AT FÅ ERSTATTE TALLE-
NE MED DE RIGTIGE BOGSTAVER, SOM IND-
SÆTTES I TALRÆKKEN FORNEDEN, HVOREF-
TER DU HAR LØSningen.

d n ÷ R 1 s ÷ r t s
a Å ÷ l ÷ m ÷ a
AV T T A ÷ R H

DENNE REBUS ER IKKE NEM. DU SKAL FØRST LØSE DEN OG DEREFTER LÆSE DEN BAGFRA!

14 ●●●●●●●●

HER GÆLDER DET OM AT
STAVE RIGTIGT. DU SKAL
NEMLIG FINDE TRE ORD
UDEN S.

15 ●●

ØVE:

3 5

FORLÆNGE:

6 1 1 5

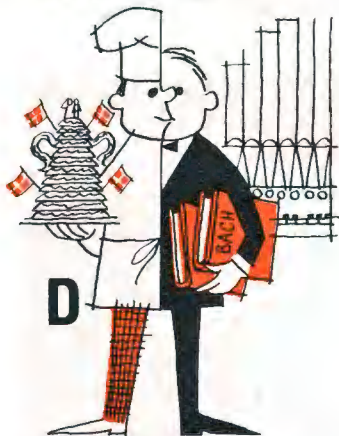
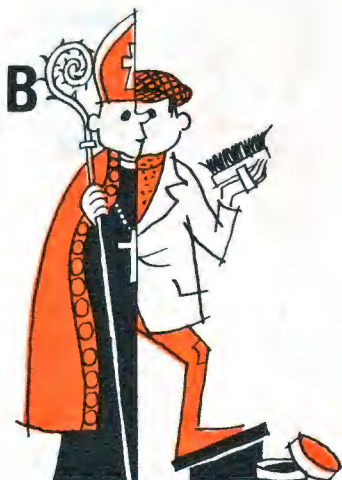
1 2 3 4 5 6 2 7 5 7 2 4 3

KØRETØJ:

1 7 2 4 3

FODBEKLÆDNING:

6 1 2

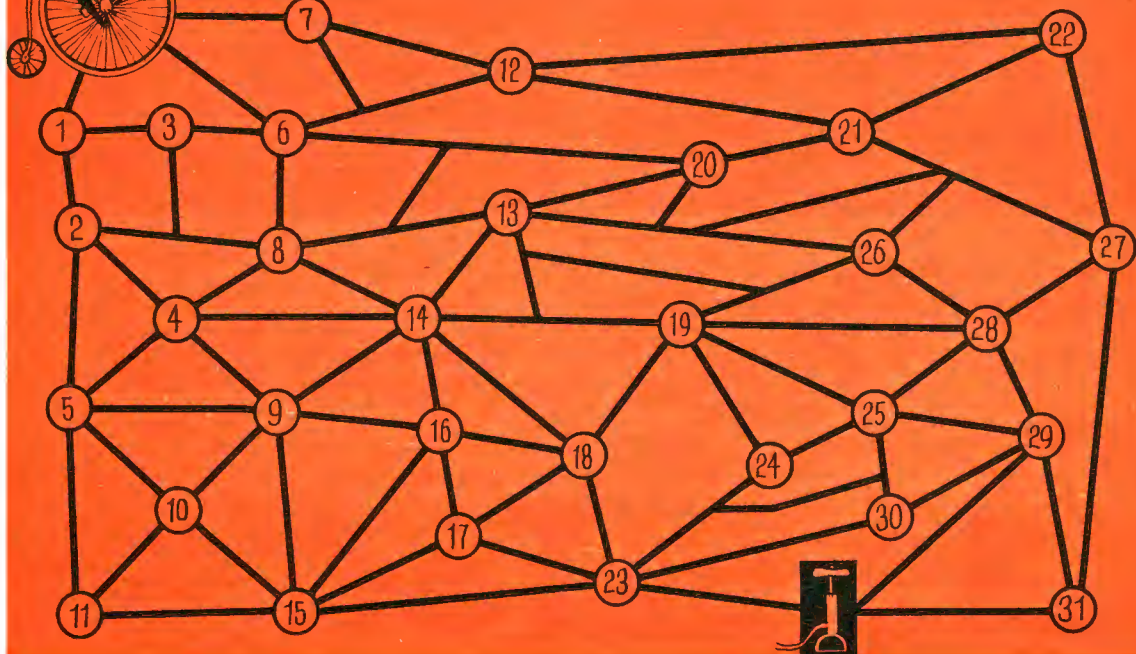
PÅ REJSEN RUNDT OM JORDEN MØDTE NISSEN OGSÅ 5 "SIAMESISKE TVILLINGER". DU FINDER UD AF, HVAD DE KALDES, VED AT SÆTTE BENÆVNELSEN FOR HVER HALVDEL I EN "TVILLING" SAMMEN SÅLEDES AT TO ELLER FLERE BOGSTAVER BLIVER FÆLLES. HVIS F. EKS. VENSTRE SIDE AF EN "TVILLING" VAR EN FULD MÆGTIG OG HØJRE SIDE EN TIGGER, BLEV HELE "TVILLINGEN" EN "FULDMÆGTIGTIGGER". ELLER ET ANDET EKSEMPEL: DEN VENSTRE SIDE ER SKOMAGER, OG DEN HØJRE SIDE ER AGERBRUGER, HELE "TVILLINGEN" BLIVER EN "SKOMAGERBRUGER". KAN DU FINDE UD AF, HVAD DE 5 "SIAMESISKE TVILLINGER" KALDES, SKRIVER DU DET PÅ SIDE 6.

17

NISSEN REJSER IKKE KUN MED EKSTRA-POST, HAN BRUGER OGSÅ CYKEL. MEN HER ER HAN KOMMET I KNIBE. LUFTE ER VED AT GÅ UD AF FORDÆKKET, OG HAN SKAL SKYNDE SIG NED TIL PUMPEN. HAN MÅ KUN PASSERE FIRE CIRKLER. NUMRENE PÅ DE FIRE CIRKLER, SKRIVER DU PÅ SIDE 6.

18

NØDDEKNÆKKERENS OPGAVER

SÅ SKAL VI ATTER SAMLE NØDDER

Når du har bladet Nøddeknekkeren igennem og set på opgaverne, har du opdaget, at der er nødder ved dem alle. Ved nogle opgaver er der kun få, men ved andre mange. Det er dem, du og dine kammerater skal i gang med at samle ved at løse så mange opgaver som muligt.

Vi håber, at I vil synes om denne måde at samle nødder på, og vi håber også, at I vil kunne samle tilstrækkeligt mange til, at I kan være med i konkurrencen om de mange fine præmier.

Men nødderne tæller naturligvis kun med, hvis de enkelte opgaver er løst rigtigt.

Når du har løst så mange opgaver, som du kan, og skrevet resultaterne på løsningssiden, sender du denne ind i en kuvert til SPEJDERJUL, postbox 301, Aalborg. Kuvertens påskrift er vist her på siden.

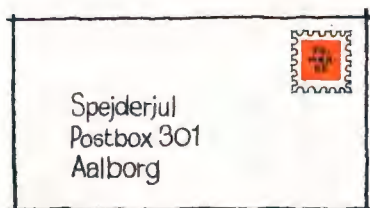
Der er også i år to grupper:

I gruppe A deltager

alle, som ikke er fyldt 12 år d. 1. januar 1968.

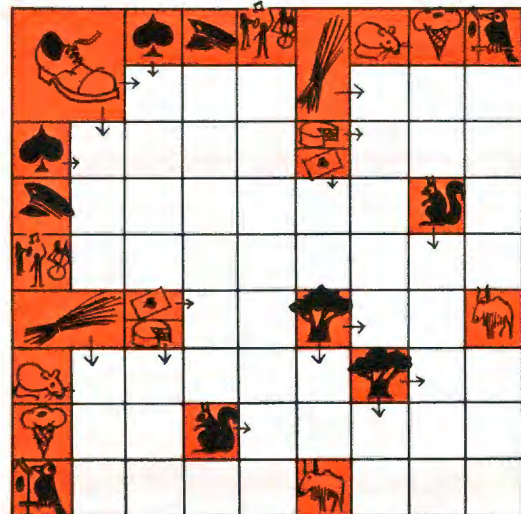
I gruppe B deltager

alle, som er fyldt 12 år d. 1. januar 1968.

26

Den lille nøddeknekkerkryds

PRÆMIER

Gruppe A

De, der har samlet *mindst 20 nødder*, deltager i lodtrækningen om følgende præmier:

- 1 gavekort på 100 kroner
- 2 gavekort på 50 kroner
- 10 gavekort på 25 kroner
- 25 gavekort på 10 kroner

Gruppe B

De, der har samlet *mindst 60 nødder*, deltager i lodtrækningen om følgende præmier:

- 1 gavekort på 200 kroner
- 2 gavekort på 100 kroner
- 5 gavekort på 50 kroner
- 25 gavekort på 25 kroner
- 50 gavekort på 10 kroner

HUSK:

Indsendelse af løsninger inden 5. januar 1968.

Præmierne vil i løbet af januar måned blive tilsendt vinderne.

27

Den STORE nøddeknekkerkryds

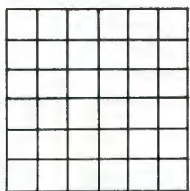
1 Hvilke lande kom nissen til?:

A _____
B _____
C _____
D _____
E _____
F _____
G _____

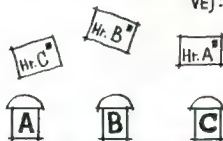
2 De to tal der gav 77:

3

HER IND-
SÆTTER
DU DE 12
PEBER-
NØDDER

4 HER TEGNER DU BREVENES VEJ:

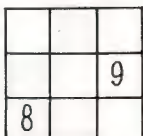
5 TIL KNUDER BLEV:

6 NAVNENE PÅ DE FEM DYR:

7 I SØRØVERKODEN STOD

8 HER INDSÆTTESTALLENE FRA 1-7

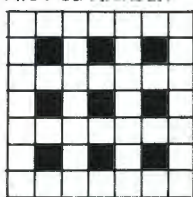
9 LØSNINGEN PÅ DE NUMMEREREDE BOG-
STAVES I BILLED-
KRYDSEN:

10 SKRIV LØSNINGEN PÅ
REBUS'EN HER:

11 BALLONEN SKAL TIL:

12 SKRIV DE 3 DYRENAVN
HER:

13 LØSNINGEN PÅ PUSLE-
KRYDS- OG TVÆRS'EN:

14 LØSNINGEN PÅ REBUS'EN:

15 DE 3 ORD UDEN "S":

16 NISSEN KØRTE MED:

17 DE 5 "SIAMESISKE
TVILLINGER" KALDES:

A _____
B _____
C _____
D _____
E _____

18 DE 4 CIRKLER ER:

LØS- NINGER

19 DE RIGTIGE NUMRE ER:

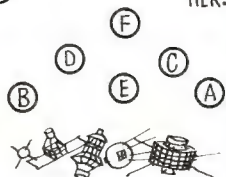
A _____ E _____
B _____ F _____
C _____ G _____
D _____ H _____

23

DE MANGLENDE 3 TAL ER:

20 INDTEGN RAKETRUTERNE
HER:

21 HER SKRIVES DE 8 DYR I
RIGTIG RÆKKEFØLGE:

24

1 X 2

VÆRSØ
OG TIP.
HER ER
KUPONEN.

25 DE 5 MANGLENDE
TING ER:

22 DE 3 FUGLENAVN ER:

LØSNINGERNE ER INDSENDT AF:

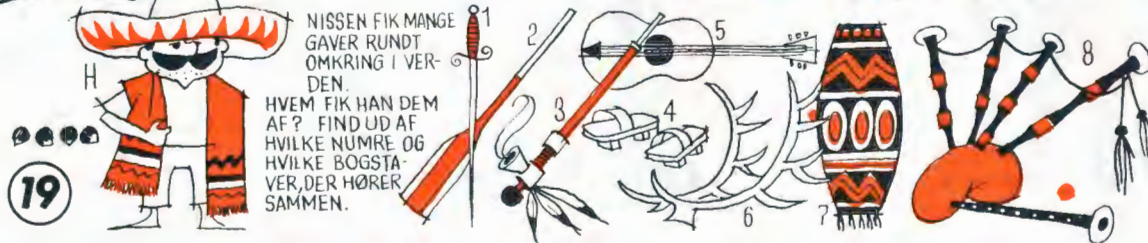
NAVN _____

ADRESSE _____

BY _____

ØNSKER EVT.
GAVEKORT FRA _____ KORPS DEPOT

JEG ER DEN 1. JANUAR 1968 FVLDT _____ ÅR

NISSEN FIK MANGE
GAVER RUNDT
OMKRING I VER-
DEN.
HVEM FIK HAN DEM
AF? FIND UD AF
HVLKE NUMRE OG
HVLKE BOGSTA-
VER, DER HØRER
SAMMEN.

19

20

TEGN RAKETTERNES RUTE UD TIL KLODERNE I VERDENS-
RUMMET. RUTERNE MÅ IKKE KRYDSE HINANDEN, OG
ALLE RAKETTERNE SKAL UDEN OM SATELLITTERNE FØRØVEN.

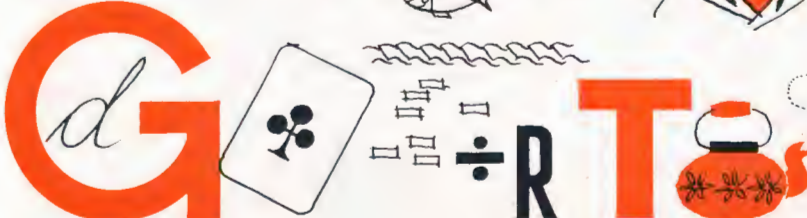
B	S	H	E	M
J	I	A	S	Å
Ø	E	R	K	R
R	N	S	O	H
O	R	I	N	U
T	G	R	D	H
T	E	T	S	E

TRÆK EN STREG Gennem ALLE BOGSTAV-
FELTERNE, SÅ DU I RÆKKERØLGE FINDER
NAVNE PÅ DE 8 DYR. DU MÅ
KUN GR ØP NED OG TIL SIDEN
-ALDRIG PÅ SKRÅ. HVERT
FELT MÅ KUN PASSERES 1 GANG.
BEGYND VED DEN ØVERSTE
PIL OG SLUT VED DEN NEDERSTE.

21

HER SKAL DU FINDE 3 FUGLENAVNE.
SKRIV DE 3 NAVNE PÅ SIDE 6.

22

DER ER SKET ET UHELD MED TRE URE, DE ER GÅET I MANGE STYKKER. PÅ HVERT UR MÅNGLER DER ET TAL. KAN DU SÅMLE STYKKERNE TIL TRE HELE URE OG FINDE UD AF, HVILKE TAL DER MÅNGLER?

24

HER SKAL DU
TIPPE SIGNA-
TURER OG KNOB.

1 X 2

1		MARSK	ENG	KRAT
2		NÅLESKOV	KRAT OG OPVÆKST	LYNG
3		STEN I VANDET	KIRKE	RUIN
4		KÆLLINGE KNUDE	STOPPE KNOB	RÅBÅNDS KNOB
5		GENNEM- SKÆRING	DÆMNING	GRUSGRAV
6		FLAGKNOB	SLYNGE STIK	ENKELT LØBEKNOB
7		LANGDYSSE	KÆMPEHØJ	VAND VÆRK
8		KÆMPEHØJ	VANDMØLLE	VAND VÆRK
9		PÆLESTIK	FLAGKNOB	VÆVER KNOB
10		ENG	SIV	MOSE
11		TØMMER STIK	RÅBÅNDS KNOB	FLAMSK KNOB
12		STEN PÅ LAND	NÅLESKOV	KLIPPE

25

NISSEN BRUGTE OGSÅ MODERNE
TRANSPORTMIDLER PÅ SIN REJSE
SOM F.E.KS. DETTE ELEGANTE
AUTOMOBIL.
PÅ TEGNINGEN TILHØJRE MANG-
LER FEM TING.
HVILKE FEM?

